

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2023**

Spis treści

Wstęp	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej	22
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	30
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	34
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	46
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	49
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	58
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	59
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych.....	70
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	83
Podsumowanie	88

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 338 z późn. zm.)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 226)* w Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie. Powiatowa Stacja Sanitarnej - Epidemiologicznej jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2023 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody oraz produktów kosmetycznych, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zadania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2023 r. **8 gmin** oraz **3 miasta**: Końskie, Stąporków i Radoszyce.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował działania w zakresie zapobiegania szerzeniu się wirusa, zwalczania koronawirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19, ze względu na trwający do dnia 30 czerwca 2023 r. stan zagrożenia epidemicznego. Z dniem 1 lipca 2023 r. odwołano na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2.

W roku 2023 przeprowadzono ogółem **2343** kontrole i wizytacje, wydano **435** decyzji ogółem, w tym **264** merytorycznych i **171** płatniczych, wydano **66** postanowień, **4** tytuły wykonawcze, skierowano do ŚPWIS **4** wnioski o ukaranie, nałożono **47** mandatów na kwotę **19200 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **409** próbek do badań, w tym **184** próbki wody oraz **224** próbki żywności i **1** próbkę produktu kosmetycznego na zawartość formaldehydu.

Przeprowadzono **533** badania dotyczące higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **248** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych, które oceniono w 25 placówkach; **231** oceny ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniono w 3 placówkach, tj. w 2 przedszkolach i 1 szkole podstawowej oraz **54** oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, które oceniono w 1 placówce w 7 oddziałach klas 1-7.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2023 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania

chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2023 roku działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich była skoncentrowana na:

- Nadzorze nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych na podległym terenie i przechowywaniem szczepionek do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych;
- Realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19;
- Kontynuacji bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzorze epidemiologicznym w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- Współpracy z zespołami kontroli zakażeń szpitalnych przy monitorowaniu ognisk zakażeń szpitalnych, czynników alarmowych oraz doskonalenie działań przeciwepidemicznych w zakresie nadzoru nad opracowywaniem ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, oddechową, kontaktową w podmiotach wykonujących działalność leczniczą;
- Sprawowaniu nadzoru w związku z przypadkami uchylania się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby prawnie do tego zobowiązane;
- Nadzorze nad spełnieniem przez lekarzy, na podległym terenie, obowiązku zgłaszania organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej niepożądanych odczynów poszczepiennych;
- Kontynuacji współpracy z instytucjami i towarzystwami naukowymi oraz właściwymi organami;
- Zwiększeniu wiedzy uczniów szkół średnich na temat szczepień przez podejmowanie działań oświatowych. Prowadzenie działań z zakresu PZiOZ, w tym dot. działań przeciwepidemicznych ze szczególnym uwzględnieniem szczepień ochronnych, jako skutecznej metody profilaktyki chorób zakaźnych.

W 2023 r. w związku z trwającym do 30 czerwca stanem zagrożenia epidemicznego wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w dalszym ciągu skoncentrowana była na zwalczaniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2. W lipcu 2023 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej odwołano stan zagrożenia epidemicznego wywołany zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2.

Prowadzenie ww. działań w znacznym stopniu usprawnił system **SEPIS** (System Ewidencji

Państwowej Inspekcji Sanitarnej). To innowacyjne rozwiązanie cyfrowe, wprowadzone w 2020 r. i modyfikowane o nowe funkcjonalności w latach 2021-2023, pozwoliło na szybkie reagowanie, między innymi przy przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych z osobami zakażonymi SARS-CoV-2. Pozwoliło również znacząco skrócić czas rozpatrywania indywidualnych spraw przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Za wdrożenie tego innowacyjnego systemu i utrzymywanie wysokich standardów usług publicznych Główny Inspektorat Sanitarny otrzymał prestiżową nagrodę ONZ – United Nations Public Service Awards. W systemie SEPIS umożliwiono zgłaszanie przez lekarzy z poziomu gabinet.gov Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych oraz rejestrowanie ognisk wywołanych SARS-CoV-2, a także wprowadzanie raportów miesięcznych szpitalnych badań mikrobiologicznych.

Zadania wykonywane w 2023 r. w czasie stanu zagrożenia epidemicznego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Końskich to:

- przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych,
- uzyskiwanie informacji potrzebnych do opracowania wywiadów epidemiologicznych, np. nr telefonu pacjenta, dane adresowe, itd.,
- udzielanie informacji na temat samoizolacji podczas rozmów telefonicznych z pacjentami,
- zapoznawanie się i analiza rozporządzeń, wytycznych, algorytmów postępowania i innych aktów prawnych związanych ze stanem zagrożenia przeciwepidemicznego COVID-19,
- udzielanie porad i informacji z zakresu zagadnień przeciwepidemicznych oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
- prowadzenie rejestru przypadków zachorowań na COVID-19,
- opracowywanie ognisk zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2,
- obsługa systemu SEPIS.

W 2023 r. na terenie powiatu koneckiego:

- zarejestrowano 1012 przypadków dodatniego wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2,
- zarejestrowano 11 zgonów z powodu COVID-19,
- zarejestrowano i opracowywano 4 ogniska zakażeń COVID-19.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Na terenie powiatu koneckiego w 2023 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **11385** dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się 13 podmiotów leczniczych prowadzących działalność w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych wykonujących szczepienia, w których w 2023 r. przeprowadzono

13 kontroli. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie. Punkty szczepień spełniają wymogi gabinetów zabiegowych i zapewniają prawidłowe warunki chłodnicze do przechowywania szczepionek udokumentowane procedurami. Pielęgniarki wykonujące szczepienia posiadają kurs immunoprofilaktyki. Wykonawstwo szczepień w powiecie koneckim należy ocenić jako dobre, od lat utrzymuje się na poziomie wyższym niż średnia dla Polski.

W 2023 r. wydano 1 decyzję na poprawę stanu sanitarno-technicznego dotyczącą pomieszczeń, w których wykonywane są szczepienia ochronne w ramach PSO w 1 podmiocie leczniczym (NZOZ).

W 2023 roku na terenie powiatu koneckiego zarejestrowano 3 niepożądane odczyny poszczepienne (NOP) zakwalifikowane przez lekarza jako odczyny łagodne po szczepieniach przeciw:

1. gruźlicy,
2. błonicy, tężcowi, krztuścowi, wzw typu B, *Haemophilus influenzae* typ B, pneumokokom,
3. błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, *Haemophilus influenzae* typ B, pneumokokom, rotawirusom.

W 2022 roku na terenie powiatu koneckiego nie zarejestrowano przypadków NOP. Natomiast w 2021 roku zarejestrowano 14 niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym: 1 ciężki, 2 poważne i 11 łagodnych, w tym 11 czyli 78,6% wszystkich NOP, po szczepieniach przeciw COVID-19.

Od 27.01.2022 r. weszły w życie zmiany ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, które określiły przesłanki przyznania i wysokość świadczenia kompensacyjnego (wypłacanego z Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych) dla osoby, u której wystąpiły w ciągu 5 lat od dnia podania szczepionki albo szczepionek, działania niepożądane wymienione w Charakterystyce Produktu Leczniczego, o której mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, w wyniku których osoba ta wymagała hospitalizacji przez okres nie krótszy niż 14 dni albo u osoby tej wystąpił wstrząs anafilaktyczny powodujący konieczność obserwacji w szpitalnym oddziale ratunkowym lub izbie przyjęć albo hospitalizacji przez okres krótszy niż 14 dni.

W 2023 r. w stosunku do rodziców uporczywie uchylających się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wystawił 4 wnioski o wszczęcie egzekucji administracyjnej i 4 tytuły wykonawcze. Ponadto PPIS w Końskich wydał 2 postanowienia oddalające zarzuty w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych.

Szczepienia przeciwko HPV

1 czerwca 2023 r. na terenie Polski wprowadzono program bezpłatnych szczepień przeciw HPV. Program ten realizuje założenia i cele Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020-2030. Uzupełnia bezpłatny program szczepień ochronnych dla dzieci i młodzieży o szczepienie, które chroni przed chorobami wywołanymi przez HPV.

HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka. HPV odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. W Polsce w powszechnym programie szczepień przeciw HPV bezpłatnie dostępne są 2 szczepionki: 2-walentna szczepionka Cervarix i 9-walentna szczepionka Gardasil 9. W roku 2023 ze szczepień mogły skorzystać dzieci urodzone w 2010 i 2011 r. Szczepienia przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców w wieku 12 i 13 lat podawane są w dwóch dawkach. Odstęp między tymi dawkami wynosi od 6 do 12 miesięcy.

Na terenie powiatu koneckiego program ten realizuje 6 podmiotów leczniczych:

- NZOZ „Południowa” w Końskich,
- NZOZ „Medica” w Stąporkowie,
- NZOZ „Rodzina” w Końskich,
- PZOZ w Radoszycach,
- PZOZ w Fałkowie,
- SPZOZ w Gowarczowie.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje, że odnotowano spadek zachorowań na COVID-19. Liczba zgłoszonych zachorowań innych niż COVID-19 jednostek chorobowych takich jak: ospa wietrzna, grypa, salmoneloza, szkarlatyna była wyższa w stosunku do roku poprzedniego z powodu przywrócenia pełnego dostępu do lekarzy i diagnostyki, ale także zniesienia ograniczenia przemieszczania się ludzi, stosowania zasad dystansu, maseczek w miejscach publicznych. Odwołanie stosowania wskazanych obostrzeń zwiększyło możliwość transmisji wszystkich zakażeń. **Nakaz noszenia maseczek obowiązywał do 30 czerwca 2023 r. w budynkach, w których prowadzona jest działalność lecznicza, natomiast w aptekach do 30 kwietnia 2023 r.**

Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w powiecie koneckim za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. oraz w porównywalnym okresie 2022 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD-10)	Od 1.01.2023 do 31.12.2023		Od 01.01.2022 do 31.12.2022	
	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)	Liczba przypadków	Zapadalność (liczba przypadków na 100 tys. mieszkańców)
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	1012	1342,2	3403	4303,7
Salmoneloza	30	39,8	12	15,2
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe A04.0 – A04.9	18	23,9	34	43
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe A05.9	0	0	0	0
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe	10	13,3	48	60,7
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 A08.0-4	4	5,3	11	13,9
Płonica (szkarlatyna) A38	85	112,7	2	2,5
Choroba meningokokowa zapalenie opon mózgowych A39.0	1	1,3	3	3,8
Róża A46	3	4	2	2,5
Listerioza A32	1	1,3	1	1,3
Krztusiec A37	0	0	0	0
Borelioza A69.2	21	27,9	20	25,3
Szczepienia p/wścieklicznie Z20.3/Z24.2	19	25,2	14	17,7

Ospa wietrzna B01	376	498,7	256	323,8
Różyczka B06	0	0	0	0
WZW A	0	0	1	1,3
WZW B przewlekłe B18.1	0	0	2	2,5
WZW C B 17.1, B18.2	0	0	2	2,5
Nowo wykryte zakażenie HIV	2	2,7	1	1,3
Świnka B26	1	1,3	0	0
Inne wirusowe zapalenie mózgu	0	0	1	1,3
Choroby wywołane przez Streptococcus pneumoniae	12	15,9	10	12,6
Wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych A87.1	2	2,7	0	0
Zatrucie pestycydami T60	0	0	0	0
Zatrucie grzybami T62	0	0	0	0
Gruźlica	20	26,5	16	20,2
Grypa	352 (potwierdzone laboratoryjnie)	466,9	75 (1 potwierdzone laboratoryjnie)	94,9
Pokąsania przez zwierzęta	102	135,3	80	101,2
Choroby wywołane przez Haemophilus influenzae	0	0	0	0
Odra B05	0	0	0	0

Dane za rok 2023, zostały porównane z danymi za rok 2022 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do PSSE w Końskich wpłynęło w 2023 r. **2009** (rok 2022 - 4023 przypadki) **przypadków zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne**. Łącznie w 2023 r. przeprowadzono **1201 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2022 - 8399 dochodzeń epidemiologicznych).

Grypa oraz **zachorowania grypopodobne**, w okresie przed pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, była jedną z jednostek chorobowych odznaczającą się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce. W 2023 roku zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **341 zachorowań na grypę potwierdzonych szybkim testem antygenowym i 11 potwierdzonych laboratoryjnie testem PCR** (w 2022 r. – zgłoszono 75 przypadków zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, w tym jeden potwierdzony laboratoryjnie). Meldunki epidemiologiczne o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na grypę zgłaszane przez placówki medyczne do PIS zostały zastąpione raportami o poradach ambulatoryjnych udzielonych z powodu ostrej infekcji układu oddechowego, które są generowane i udostępniane przez Centrum e-Zdrowie na podstawie sprawozdawanych elektronicznie danych o jednostkowych świadczeniach udzielonych w POZ. Po zniesieniu większości obostrzeń covidowych, otwarta została droga do łatwego szerzenia się wirusa grypy. Zarówno COVID-19, jak i grypa mogą rozprzestrzeniać się drogą kropelkową – z osoby na osobę, które są w pobliżu lub w bliskim kontakcie ze sobą oraz przez kontakt ze skażonymi przedmiotami lub poprzez ręce, a źródłem zakażenia jest zakażony człowiek. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są szczepienia ochronne. Dostępne szczepionki p/grypie zawierają antygeny wirusa grypy wywołującego zachorowania potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Ponieważ poziom odporności zabezpieczający przed zachorowaniem osiąga się dopiero po upływie około 2 tygodni od dnia szczepienia, najskuteczniejsze jest poddanie się szczepieniom przed rozpoczęciem sezonowego wzrostu zachorowań na grypę.

Wirus **RSV** (ang. **Respiratory Syncytial Virus**) to wirus nabłonka oddechowego, który należy do rodziny paramyksowirusów (łac. Paramyxoviridae). Jest głównym czynnikiem etiologicznym odpowiedzialnym za rozwój ostrego zapalenia oskrzelików u najmłodszych dzieci. W 2023 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich zgłoszono **29 przypadków zachorowań na RSV**, potwierdzonych testem antygenowym, w tym 14 osób było hospitalizowane.

Szkarlatyna (płonica) to choroba bakteryjna, spowodowana przez zakażenie paciorkowcami. Chorują głównie dzieci, u dorosłych choroba zdarza się sporadycznie.

Szkarlatynę wywołują niektóre szczepy paciorkowców, produkujące toksynę bakteryjną. Paciorkowce to bakterie wywołujące m.in. anginę. Źródłem zakażenia jest chory na anginę lub płonicę. Zarazić się można drogą kropelkową, a także przez przedmioty lub pokarmy zakażone przez chorego. Ryzyko zachorowania po kontakcie domowym osoby wrażliwej z chorym ocenia się na 25%. Zachorowania zdarzają się w klimacie umiarkowanym częściej w miesiącach jesiennych i zimowych. Choroba wylega się krótko – od 12 godzin do 4 dni. Wysypka towarzysząca szkarlatynie jest dość charakterystyczna, co ułatwia rozpoznanie. W celu potwierdzenia diagnozy wykonuje się posiew wymazu z gardła i migdałków lub „szybki” test na obecność antygeny PBHA, który świadczy o zakażeniu paciorkowcami (podobnie jak przy anginie paciorkowcowej). W 2023 roku w powiecie koneckim zarejestrowano **85 przypadków płonicy**, w tym 2 przypadki wymagające hospitalizacji (w 2022 r. - 2 przypadki płonicy).

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich w 2023 roku zgłoszono **20 przypadków** zachorowań na gruźlicę, w tym **2 przypadki gruźlicy pozapłucnej (1 przypadek gruźlicy węzłów chłonnych, 1 przypadek gruźlicy oplucnej)**. W roku 2023, nie odnotowano przypadków gruźlicy wśród cudzoziemców, jak również przypadków gruźlicy wielolekoopornej (MDR).

W 2023 roku, podobnie jak w 2022 roku i w latach poprzednich, gruźlica była częściej wykrywana u mężczyzn niż u kobiet. Wg danych IGiChP informacje o sposobie wykrycia przypadków gruźlicy płuc w 2023 roku wskazują, że w Polsce i w woj. świętokrzyskim najczęstszą metodą wykrywania takich zachorowań było wykrywanie bierne, tzn. z powodu objawów chorobowych u osób, które same zgłosiły się do placówki medycznej. Pomimo obserwowanego od 2012 r. trendu spadkowego wartości wskaźników zapadalności na gruźlicę, woj. świętokrzyskie i powiat konecki pozostają w grupie niekorzystnej na tle kraju sytuacji epidemiologicznej gruźlicy. Powolność procesu poprawy sytuacji epidemiologicznej w powiecie koneckim może mieć związek z sytuacją bytową (w tym ekonomiczną) jego mieszkańców.

Choroba legionistów (legioneloza) to ciężkie, bakteryjne zapalenie płuc z często występującymi powikłaniami narządowymi. Czynnikiem etiologicznym tej choroby jest Gram-ujemna bakteria *Legionella pneumophila*. Podstawowy problem związany z bakteriami z rodzaju *Legionella* wynika z ich powszechnej kolonizacji systemów wodociągowych zarówno wody zimnej jak i ciepłej, urządzeń kąpielowych, klimatyzatorów, itp. Do zakażenia dochodzi drogą wziewną, bakterie nie przenoszą się z człowieka na człowieka. Picie skażonej bakteriami wody nie prowadzi do zakażenia. *Legionella*, może stać się czynnikiem etiologicznym ciężkich zapaleń płuc. W 2023 roku w powiecie koneckim zarejestrowano **1 przypadek** prawdopodobny zachorowania na legionelozę - chorobę legionistów (w 2022 roku – 0).

W 2023 r. zarejestrowano **12 przypadków choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*** (w tym zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych, posocznice i inne).

Streptococcus pneumoniae (pneumokok, dwoinka zapalenia płuc), oprócz chorób inwazyjnych (zapalenie płuc z bakterią, sepsa i zapalenie opon mózgowo rdzeniowych, obarczonych wysokim ryzykiem zgonu lub trwałych powikłań), odpowiada również za zakażenia nieinwazyjne, z których najczęstsze to ostre zapalenie ucha środkowego, zatok, zaostrzenia w przewlekłej obturacyjnej chorobie płuc oraz zapalenie spojówek. Patogen występuje na całym świecie, szerzy się drogą kropelkową lub przez bezpośredni kontakt z wydzieliną dróg oddechowych chorego lub nosiciela. Dostępna jest skuteczna szczepionka zapobiegająca zakażeniom wywołanym przez patogen *Streptococcus pneumoniae*. Jest ona bezpłatna dla dzieci urodzonych po 31.12.2016 r. oraz od 1 września 2023 r. dla seniorów 65+ ze zwiększonym ryzykiem choroby pneumokokowej, czyli osób z przewlekłymi chorobami: serca, wątroby i płuc oraz cukrzycą. Szczepienia te dotyczą również osób chorujących na nowotwory, zakażonych HIV, pacjentów z chorobą Hodgkina oraz z niedoborami odporności, białaczką, szpiczakiem mnogim, jak również pacjentów po przeszczepach. Szczepienie jest również rekomendowane osobom cierpiącym na przewlekłą chorobę nerek, z wrodzoną lub nabytą asplenią oraz wszczepionym implantem ślimakowym i wyciekami płynu mózgowo-rdzeniowego.

Aby skorzystać z bezpłatnego szczepienia finansowanego przez NFZ należy:

- zgłosić się do lekarza, który wypisze receptę na refundowaną szczepionkę,
- odebrać szczepionkę w aptecę (bezpłatnie),
- umówić się na podanie szczepionki.

Szczepienie odbywa się jedną dawką. Nie ma konieczności powtarzania szczepienia co roku, tak jak w przypadku grypy. Może być ono wykonane podczas jednej wizyty razem ze szczepieniem przeciw grypie.

HIV to ludzki wirus upośledzenia (niedoboru) odporności (ang. human immunodeficiency virus). Wirus HIV powoli uszkadza system odpornościowy człowieka, który odpowiada za naszą podatność na infekcję. Zakażenie wirusem HIV może przez wiele lat przebiegać bezobjawowo, co bardzo utrudnia diagnozę. Przez nawet 8–10 lat wirus HIV może nie dawać żadnych symptomów, jednak w tym czasie wirus HIV cały czas się namnaża i niszczy odporność zakażonej osoby. Może wywołać zespół nabytego upośledzenia odporności – AIDS. Na terenie powiatu koneckiego w 2023 roku zarejestrowano **2 przypadki** nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV (w 2022 r. - 1 przypadek).

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2023 r. **narażeniem na wściekliznę**,

przeprowadzono **102** dochodzenia epidemiologiczne z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **24** przypadki pokąsania przez kota, 1 przypadek pokąsania przez dziką, i **77** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wścieklicznie** zakwalifikowano **19** osób (w 2022 r. - 14 osób).

W 2023 r. zgłoszono **1 przypadek inwazyjnej choroby meningokokowej** wywołanej przez *Neisseria meningitidis* typu C - **postać posocznica od pacjenta hospitalizowanego**. Osoby z bliskiego kontaktu z chorym poinformowano o konieczności obserwacji swojego stanu zdrowia oraz kontaktu z lekarzem w celu przyjęcia chemioprophylaktyki. Choroba charakteryzuje się szybkim narastaniem objawów zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z często towarzyszącą wysypką plamisto-grudkową. Drobnoustroje powodujące chorobę meningokokową kolonizują jamę nosowo-gardłową i są przenoszone drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni. Szerzenie się zachorowania odbywa się zazwyczaj za pośrednictwem bezobjawowych nosicieli, którzy mogą stanowić do 25% populacji, a w środowiskach zamkniętych do 80%. Do rozwinięcia klinicznej choroby dochodzi mimo wszystko rzadko. Szczególnie narażone są osoby z niedoborami odporności.

W roku 2023 do PSSE wpłynęło **21 zgłoszeń** przypadków **boreliozy z Lyme** (w 2022 r. 20 przypadków). Na stosunkowo dużą liczbę przypadków boreliozy wpływa rozrost populacji kleszczy, zarówno w lasach jak i w miejskich terenach zielonych oraz wydłużenie okresów ich żerowania. Istotne znaczenie mają także zmiany kulturowe i społeczno-ekonomiczne, w wyniku których nastąpiła popularyzacja aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz zbieranie owoców runa leśnego w celach zarobkowych. Wzrost rejestracji przypadków boreliozy należy wiązać także z poprawą efektywności diagnostyki oraz rozpoznawania i zgłaszania tej choroby. Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży, obuwia, stosowanie repelentów) i właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza. Wczesne i umiejętne usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnego zakażenia. Obszar całej Polski uznawany jest za terytorium endemiczne dla tej choroby, co oznacza, że kleszcze będące wektorami krętków z rodzaju *Borrelia*, wywołujących chorobę, są obecne na terenie całego kraju.

W 2023 roku zgłoszono **30 przypadków salmonelozy** (w 2022 r. – 12), z których 23 podlegało hospitalizacji. Zachorowania występują na całym świecie. W Polsce, zakażenie wywołane odzwierzęcymi pałeczkami jelitowymi *Salmonella*, jest nadal jedną z najczęstszych przyczyn bakteryjnych zatruc pokarmowych. Rozprzestrzenianie się salmoneloz (innych niż wywołane przez *Salmonella typhi* oraz *Salmonella paratyphi*) w znacznym stopniu zależy m. in. od obyczajów żywieniowych oraz nadzoru weterynaryjnego (szczególnie w dużych fermach hodowlanych). Zakażeniom sprzyja nieodpowiednia obróbka termiczna żywności (niewłaściwa

temperatura, zbyt krótki czas obróbki), brak dbałości o higienę przygotowywania potraw, niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nieprzestrzeganie warunków chłodzenia.

W roku ubiegłym zgłoszono **3 przypadki** innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez patogen **Campylobacter** (w 2022 r. 1 przypadek).

Głównym nośnikiem chorobotwórczych dla człowieka bakterii *Campylobacter* sp. są: surowy (niedogotowany/niedopieczony) drób lub inne mięso, niepasteryzowane mleko krowie i kozie oraz ich przetwory.

W 2023 r. zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych (**4 przypadki**) zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 w porównaniu z rokiem ubiegłym (w 2022 r. – 11). **Rotawirusy** są bardzo zaraźliwymi patogenami. Nasilenie liczby zakażeń ma charakter sezonowy. W naszym klimacie najczęściej infekcji rotawirusowych występuje zimą i wczesną wiosną. Rotawirusy przenoszą się głównie drogą pokarmową np. po nieumyciu rąk po wyjściu z toalety, kropelkową – po kontakcie z wydzielinami z dróg oddechowych, przez bezpośredni kontakt z osobą chorą, po kontakcie z powierzchniami na których występuje wirus – na powierzchniach suchych może się utrzymywać nawet przez kilka tygodni. Po wnikięciu do organizmu wirus namnaża się i uszkadza nabłonek jelita cienkiego, co skutkuje wystąpieniem ostrej biegunki u osoby zakażonej.

W poprzednim roku zarejestrowano **15 przypadków** bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez pałeczki **Clostridium difficile** (2022 r. - 32 przypadki). Zakażenia wywołane przez laseczki *Clostridioides difficile* stają się coraz większym problemem epidemiologicznym ze względu na łatwość transmisji w szpitalach, ciężki przebieg kliniczny uwarunkowany działaniem wytwarzanych przez nie toksyn, a także nawrotowy przebieg choroby i długotrwałe leczenie.

W 2023 r. nie zgłoszono zachorowań na odrę, krztuśca, różyczkę, wirusowe zapalenie mózgu, zatruc pestycydami, zatruc grzybami, wirusowych zapaleń wątroby oraz choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

Ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego nie zarejestrowano w 2023 r.

W latach 2020-2023 r. największym problemem zdrowia publicznego była pandemia wywołana wirusem SARS-CoV-2, jednak nie zdezaktualizowała ona zagrożeń związanych z zakażeniami CPE - **Carbapenemase Producing Enterobacterales**, czyli bakterie *Enterobacterales* wytwarzające karbapenemazy. Sprawa rozprzestrzeniania się szczepów opornych na karbapenemy jest nadal jednym z poważniejszych problemów epidemiologicznych. Na obecnym etapie całkowita eradykacja lekoopornych drobnoustrojów nie wydaje się możliwa,

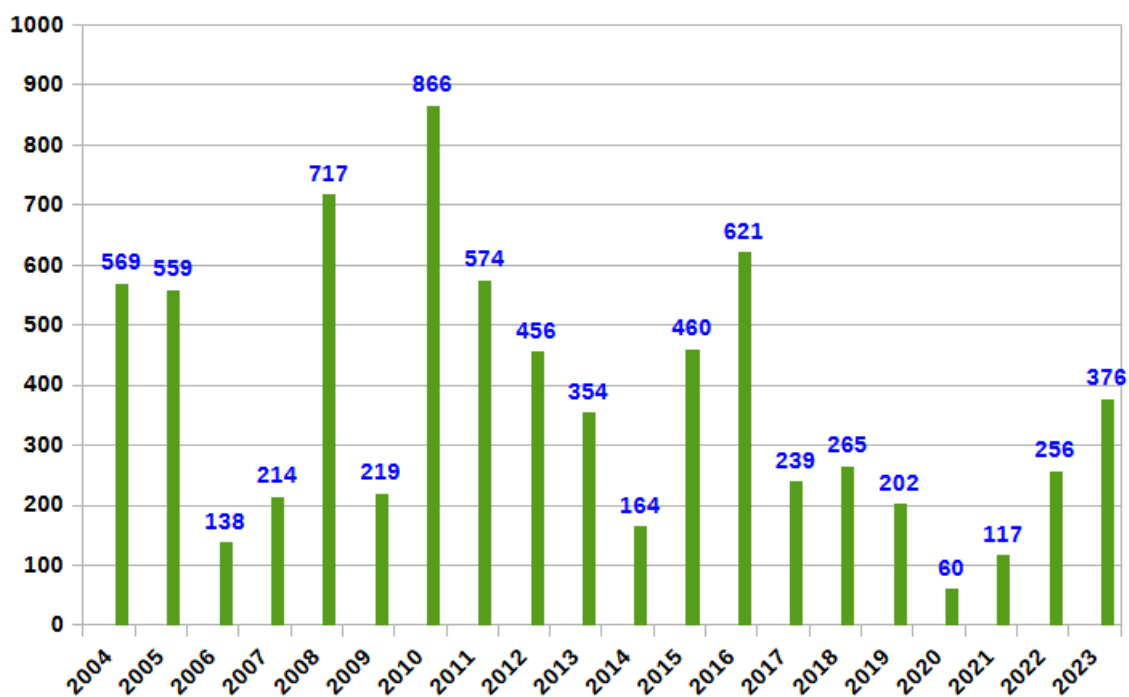
ale dzięki podejmowanym działaniom, możliwe jest spowolnienie transmisji tych zagrożeń w szpitalach. Obecnie w Polsce obowiązują wzmożone procedury monitorowania zakażeń wywołanych przez oporną na antybiotyki *Klebsiella pneumoniae* typu NDM, OXA-48, KPC. Źródłem przenoszenia bakterii mogą być m. in. brudne ręce personelu medycznego, niejałowy sprzęt, skażone otoczenie chorego, przyjmowanie pacjentów wymagających szczególnych warunków hospitalizacji bez ich zapewnienia, zatrudnianie osób nieprzygotowanych do pracy w szpitalach.

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w powiecie koneckim w latach 2004 – 2023

Lata	Liczba zachorowań ospa wietrzna	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2004	569	659,8
2005	559	659,8
2006	138	162,9
2007	214	253,3
2008	717	848,7
2009	219	262,7
2010	866	1006,7
2011	574	671
2012	456	537
2013	354	416
2014	164	196
2015	460	554,7
2016	621	751,6

2017	239	292
2018	265	325,8
2019	202	250
2020	60	75,1
2021	117	147,1
2022	256	323,8
2023	376	498,7

Zachorowalność na ospę wietrzną

W 2023 roku zaobserwowano wzrost liczby zachorowań dla ospy wietrznej, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej.

Analiza sytuacji epidemiologicznej wirusowych zapaleń wątroby typu B i typu C w latach 2003 - 2022 w powiecie koneckim

Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie koneckim w latach 2002 - 2023

Lata	Liczba zachorowań WZW B (B16, B18.0-B18.1)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	6	7,1
2004	1	1,2
2005	4	4,7
2006	2	2,4
2007	4	4,7
2008	2	2,4
2009	4	4,8
2010	0	0
2011	5	6,0
2012	4	4,7
2013	2	2,3
2014	2	2,3
2015	3	3,6
2016	1	1,1
2017	3	3,6
2018	1	1,2

2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	2	2,5
2023	0	0

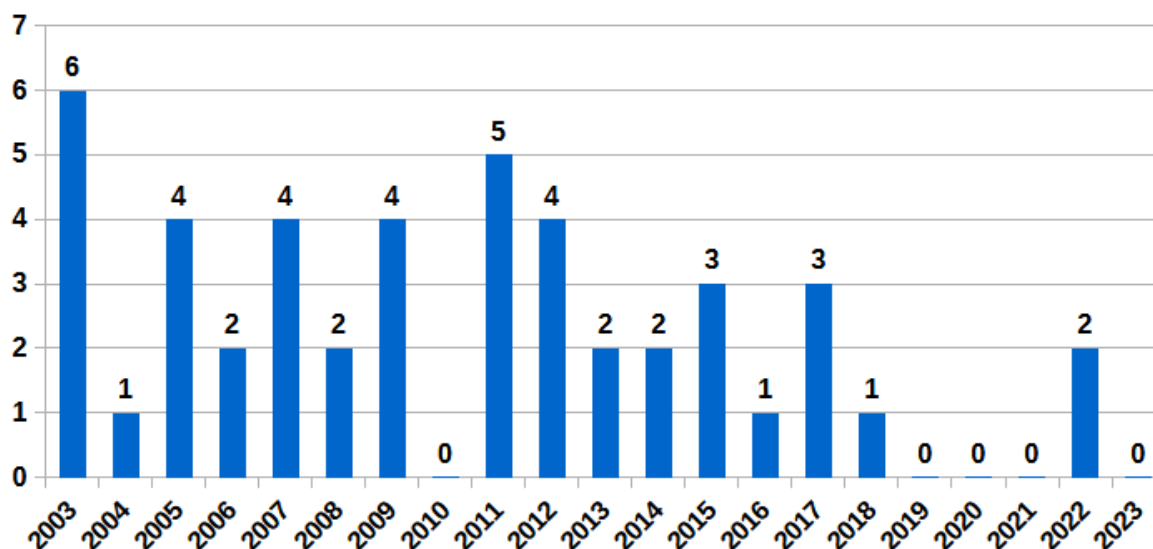
* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10

B16 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby B

B18.0 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B z wirusem delta

B18.1 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby B bez wirusa delta

Liczba zachorowań na WZW typu B

Współczynnik zapadalności to jeden ze wskaźników pozwalających ocenić sytuację epidemiologiczną na danym terenie i w określonym czasie, co pozwala porównać sytuację epidemiologiczną choroby pomiędzy obszarami. Zapadalność na tą jednostkę chorobową utrzymuje się na porównywalnym niskim poziomie. Utrzymująca się tendencja spadkowa w latach 2019 - 2021 jest efektem intensywnych programów zapobiegania i zwalczania tej choroby realizowanych w latach poprzednich, między innymi wprowadzenia szczepień ochronnych oraz poprawie warunków sterylizacji i upowszechnienie stosowania sprzętu jednorazowego użycia w podmiotach prowadzących działalność leczniczą. Obecnie, z uwagi na wysoki stan zaszczepienia populacji, sporadycznie dochodzi do wystąpienia ostrego WZW B, częściej rozpoznaje się przypadki zapalenia przewlekłego, nabytego w przeszłości.

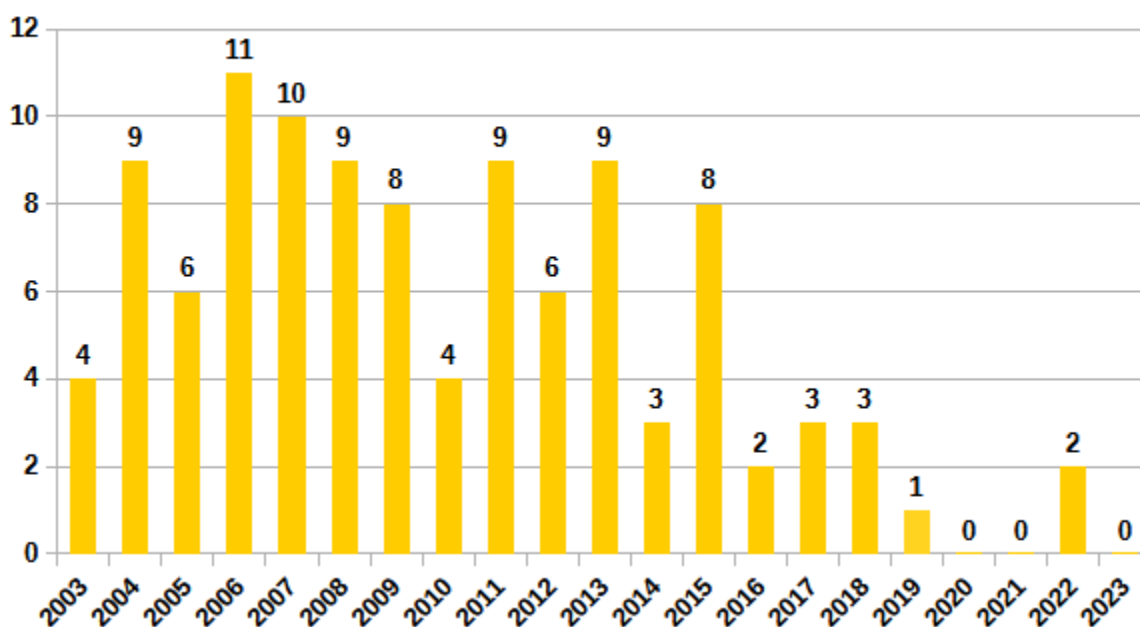
Liczba zachorowań i wskaźnik zapadalności na wirusowe zapalenie wątroby typu C w powiecie koneckim w latach 2003 – 2023

Lata	Liczba zachorowań WZW C (B17.1, B18.2)*	Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy
2003	4	4,7
2004	9	10,6
2005	6	7,1
2006	11	13,1
2007	10	11,8
2008	9	10,7
2009	8	9,6
2010	4	4,6
2011	9	10,5
2012	6	7,0
2013	9	10,7
2014	3	3,5
2015	8	9,6
2016	2	2,3
2017	3	3,6
2018	3	3,6
2019	1	1,2

2020	0	0
2021	0	0
2022	2	2,5
2023	0	0

* kod według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD – 10
 B17.1 – Ostre wirusowe zapalenie wątroby C
 B18.2 – Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby C

Liczba zachorowań na WZW typu C

Sytuacja epidemiologiczna wirusowego zapalenia wątroby typu C przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych.

Wskaźnik zapadalności na 100 tysięcy wynosił odpowiednio 4,7 w 2003 r. i 0 w 2023 r. Największą liczbę zachorowań zaobserwowano w 2006 r. – 11 przypadków (wskaźnik zapadalności - 13,1). Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie. W 2019 r. zmodyfikowana została w Polsce definicja

przypadków wirusowego zapalenia wątroby typu C. Na jej podstawie dokonano rozdziału kryteriów laboratoryjnych na kryteria dla postaci ostrej i na kryteria dla postaci przewlekłej lub nieokreślonej. Dodano również kryteria kliniczne dla przypadków ostrych wg definicji WHO.

Brak szczepionki przeciwko HCV powoduje, że szerzeniu się zachorowań na WZW C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyicznym przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek (tatuáže, przekłuwanie uszu, manicure, piercing itp.), jak również poprzez działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym, mające na celu podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa w zakresie WZW typu C.

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

1. Wprowadzenie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich prowadzi nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 338 z późn. zmianami) i ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 537 z późn. zmianami).

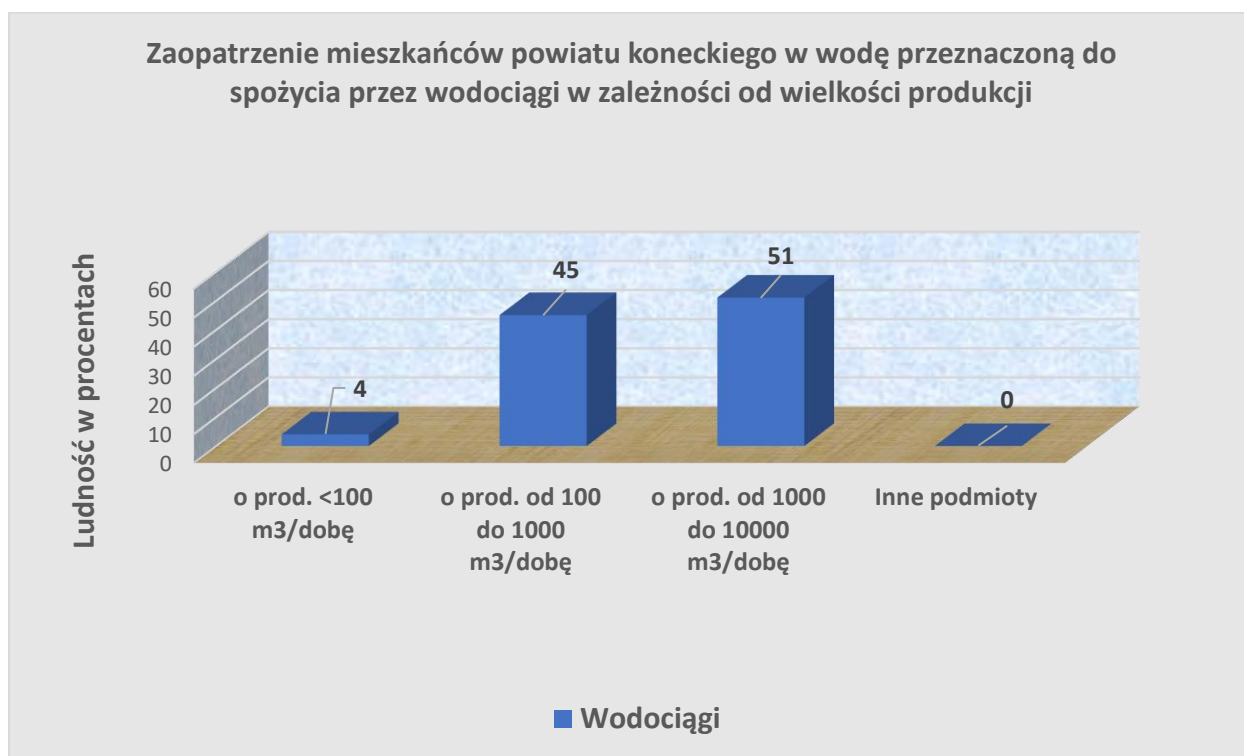
Wymagania jakim powinna odpowiadać woda, sposób oceny jej przydatności do spożycia oraz sprawowania nadzoru nad jej jakością określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Zgodnie z tym rozporządzeniem woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych i spełnia wymagania mikrobiologiczne i chemiczne określone w jego załącznikach. W roku sprawozdawczym 2023 podobnie jak w roku ubiegłym PPIS w Końskich gromadził dane w zakresie zintegrowanego nadzoru sanitarnego nad jakością wody oraz nad obiektami służącymi do zaopatrzenia ludności w wodę zgodnie z arkuszami tematycznymi, prowadził na bieżąco ich aktualizację, a następnie raportował dane monitoringowe w wyznaczonych terminach Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w systemie informatycznym WODA – EXCEL.

2. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

W 2023 r. PPIS w Końskich obejmował nadzorem sanitarnym **22** urządzenia wodociągowe, w tym: **18** wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę i **4** inne podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej. Skontrolowano 100% urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji.

Na terenie powiatu koneckiego wodociągi oraz indywidualne inne podmioty w 100% zasilane są w wodę z ujęć głębinowych.

Liczba stałej ludności zaopatrywanej w wodę z urządzeń wodnych w 2023 r. wynosiła ok. 75,134 tys., w tym: wodociągi o produkcji poniżej 100 m³/dobę zaopatrywały 3,163 tys., co stanowi ok. 4%; wodociągi o produkcji 100 – 1000 m³/dobę – 33,382 tys., co stanowi ok. 45%; a wodociągi o produkcji od 1000 – 10000 m³/dobę – 38,589 tys. stałych mieszkańców, co stanowi ok. 51%.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobiera do badań próbki wody oraz ocenia stan sanitarno – techniczny urządzeń wodnych. Badania wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej , tj. WSSE w Kielcach i PSSE w Skarżysku – Kamiennej.

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody dokonywane są pobory próbek wody do badania z urządzeń wodociągowych, z częstotliwością uzależnioną od wielkości wodociągu (tj. ilości produkowanej wody), jak również stwierdzanych problemów z jakością wody.

W 2023 r. przeprowadzono **25 kontroli sanitarnych urządzeń wodnych, 119 kontroli jakości wody do spożycia, pobrano 119 próbek wody** (w tym 96 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy A i 23 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy B).

Poza kontrolą jakości wody prowadzoną przez Państwową Inspekcję Sanitarną w 2023 roku prowadzona była przez właścicieli urządzeń wodociągowych kontrola wewnętrzna, zgodnie z wymogami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294)* oraz opracowanymi i uzgodnionymi z PPIS w Końskich harmonogramami poboru.

W celu określenia, czy spożywana woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich, w oparciu o § 22 i § 23 *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*, dokonywał jej oceny w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. Oceny jakości wody

przekazywane były administratorom wodociągów oraz wójtom i burmistrzom, celem poinformowania konsumentów.

Wydano ogółem **28 decyzji administracyjnych** w tym: **2** decyzje na poprawę jakości wody do spożycia, **4** unieruchomienia, **11** decyzji o wygaśnięciu, **11** decyzji – oceny jakości wody, **8** decyzji płatniczych, **31 ocen jakości wody do spożycia** (w tym 22 oceny okresowe, 9 ocen obszarowych), **5 komunikatów** w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do konsumentów wody z wodociągu Mnin gm. Słupia Konecka, wodociągu Przyłogi gm. Smyków), nałożono **2 mandaty** na kwotę **600 zł**.

W 2023 r. nie wydano decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno – technicznego wodociągów.

Nałożono **2 mandaty na kwotę 600 zł** na zarządców 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę (wod. Stąporków, wod. Przyłogi), stwierdzone nieprawidłowości:

- niezgodne z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294) postępowanie w przypadku wystąpienia okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie (tj. awaria sieci wodociągowej. wymiana sieci wodociągowej); nieterminowe przekazywanie sprawozdań z badań prowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej, nieterminowe informowanie PPIS w Końskich o przekroczeniach parametrów fizykochemicznych.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu koneckiego zrealizowano następujące zamierzenia mające na celu poprawę zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oraz poprawę stanu sanitarno-technicznego w zakresie wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę, tj.

- wodociąg Radoszyce gm. Radoszyce – przeprowadzono rozbudowę wodociągu, tj. włączono do eksploatacji nową studnię głębinową – studnia nr 4 o głębokości 55,00 m oraz wydajności 32,0 m³/h zlokalizowana przy ul. Krakowskiej w Radoszycach.

W 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich zostały wniesione **3 interwencje dotyczące jakości wody do spożycia z 2 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę:**

- **1 interwencja** od mieszkańca Lutej gm. Stąporków, **dotycząca wodociągu Gosań, tj.: nieakceptowalna mętność**. O przedmiotowej interwencji poinformowano zarządcę wodociągu celem podjęcia stosownych działań, uzyskano informacje, że na terenie 2 miejscowości realizowane były zadania inwestycyjne związane z wymianą i przebudową sieci wodociągowej. Po zakończeniu każdego etapu postępowano zgodnie z ustaloną procedurą, tj. dezynfekcja i płukanie nowych odcinków sieci, płukanie końcówek. Zarządca wodociągu zobowiązał się do przeprowadzenia stosownych działań w przedmiotowym zakresie, tj. wzmożenia częstotliwości

płukania na końcówkach sieci wodociągowej.

Na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z wodociągu Goszań stwierdzono, że jakość wody w badanym zakresie spełniała wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

- **2 interwencje** wniesione przez mieszkankę Stąporkowa, **dotyczyły wodociągu Stąporków, tj.: nieakceptowalna mętność, ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu.**

W związku z ww. interwencją przeprowadzono 1 kontrolę jakości wody z wodociągu Stąporków.

W wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych próbki wody pobranej w mieszkaniu prywatnym stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych żelazo, mangan oraz mętność.

O przedmiotowej interwencji poinformowano zarządcę wodociągu i zobowiązano do podjęcia stosownych działań. Uzyskano informacje, że w omawianym okresie kilkakrotnie wystąpiły awarie mogące mieć wpływ na jakość wody. Po wystąpieniu takich zdarzeń każdorazowo podejmowane były czynności mające na celu zapewnienie odbiorcom właściwej jakości wody, tj. dezynfekcja i płukanie sieci wodociągowej, intensywne płukanie końcówek. Ponadto z przedmiotowego wodociągu pobrano 2 próbki wody z punktów zgodności w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego. W wyniku badań laboratoryjnych jakości wody przeprowadzonych w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Skarżysku – Kam., w badanym zakresie nie stwierdzono przekroczeń parametrów fizykochemicznych i bakteriologicznych.

Ponadto zarządcy przedmiotowych wodociągów zwrócono uwagę na obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowego wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, tj. § 6 pkt 1 lit. C rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Zgodnie z ww. rozporządzeniem wewnętrzna kontrola jakości wody realizowana przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne obejmuje m. in. wykonywanie badań jakości wody w urządzeniach wodociągowych każdorazowo po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować zmianę jakości wody, szczególnie jej pogorszenie, w szczególności awarii sieci wodociągowej, awarii systemu uzdatniania wody, wymiany sieci wodociągowej, oddania do użytku nowego odcinka sieci wodociągowej, powodzi, intensywnych opadów, suszy.

2.1. Wodociągi o produkcji <100 m³/dobę

W 2023 r. na terenie powiatu koneckiego znajdowało się **6 wodociągów** (wodociągi: Dęba gm. Ruda Maleniecka, Kłucko gm. Radoszyce, Pardołów, Smarków gm. Stąporków, Stanowiska gm. Smyków, Wąsosz gm. Końskie) **o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę**, w stosunku do 2022 r. ich liczba nie uległa zmianie. Urządzenia te zaopatrywały ok. 3,163 tys. ludności stałej.

Wodociągi o produkcji wody poniżej 100 m³/dobę w 2023 r. dostarczały wodę odpowiadającą wymaganiom *rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi*.

2.2. Wodociągi o produkcji 100 - 1000 m³/dobę

W 2023 r., bez zmian w stosunku do 2022 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowało się **10 wodociągów** (wodociągi: Bernów, Gowarczów gm. Gowarczów, Fałków gm. Fałków, Gosań, Odrowąż gm. Stąporków, Mnin gm. Słupia Konecka, Paruchy gm. Końskie, Przyłogi gm. Smyków, Radoszyce gm. Radoszyce, Wyszyna Fałkowska gm. Ruda Maleniecka) **o produkcji od 100 do 1000 m³/dobę**, dostarczały one wodę dla 33,382 tys. ludności stałej.

W analizowanym okresie stwierdzono nieprawidłowy skład mikrobiologiczny wody (**obecność bakterii grupy coli**) w 2 wodociągach: wod. Mnin gm. Słupia Konecka oraz wod. Przyłogi gm. Smyków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 2 decyzje w tym: 1 stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w wodociągu Przyłogi gm. Smyków** (na odcinku sieci wodociągowej obejmującym miejscowości: Adamów, Cisownik, Kawęczyn, Matyniów, Miedzierza, Muszczarz, Pokoradz, Przyłogi - Znajoma, Rozgół, Salata, Smyków, Strażnica, Świnków, Wólka Smolana) **oraz 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi w wodociągu Mnin gm. Słupia Konecka**. Wydano 2 decyzje administracyjne z rygorem natychmiastowej wykonalności, w których zarządzono podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządców wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z przedmiotowych wodociągów postępowania zakończono.

Na koniec roku sprawozdawczego 2023 oceniono, że jakość wody z przedmiotowych wodociągów odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

2.3. Wodociągi o produkcji 1000 - 10000 m³/dobę

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich, podobnie jak w roku ubiegłym nadzorowała **2 wodociągi o produkcji od 1000 do 10000 m³/dobę**, tj. wodociąg Końskie gm. Końskie, wodociąg Stąporków gm. Stąporków. Wodociągi te zostały zakwalifikowane jako wodociągi raportowane do Komisji Europejskiej, są to urządzenia produkujące wodę w ilości powyżej 1000 m³/dobę lub zaopatrujące więcej niż 5000 osób. Przedmiotowe wodociągi zaopatrywały w wodę odpowiadającą wymaganiom ok. 38,589 tys. ludności stałej.

Na koniec roku sprawozdawczego 2023 oceniono, że jakość dostarczanej wody nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z wodociągu Stąporków.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 1 decyzję** stwierdzającą **warunkową przydatność wody do spożycia** w wodociągu Stąporków, ze względu **na zanieczyszczenie fizykochemiczne (ponadnormatywne wartości żelaza i mętności)**, jednocześnie zarządzając podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

Prowadzone jest postępowanie administracyjne.

2.4. Wodociągi o produkcji 10000 - 100000 m³/dobę

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów o produkcji od 10000 do 100000 m³/dobę.

2.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

W 2023 r. pod nadzorem PPIS w Końskich znajdowały się **4 inne podmioty** wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, tj.: wodociąg Końskie SZPITAL gm. Końskie, wodociąg Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków, wodociąg Końskie OSM gm. Końskie, wodociąg Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka.

W analizowanym okresie stwierdzono nieprawidłowy skład mikrobiologiczny wody w 1 wodociągu, wod. Czarniecka Góra SZPITAL gm. Stąporków.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich **wydał 3 decyzje** stwierdzające **brak przydatności wody do spożycia** z wodociągu **Czarniecka Góra SZPITAL** ze względu **na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (obecność w wodzie bakterii grupy coli)**, jednocześnie zarządzając podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu mikrobiologicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w w/w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono.

Na koniec roku sprawozdawczego 2023 oceniono, że jakość dostarczanej wody z w/w wodociągów odpowiadała obowiązującym przepisom.

2.6. Ujęcia powierzchniowe

Na terenie powiatu koneckiego brak jest wodociągów opartych na ujęciach powierzchniowych.

2.7. Przyznane odstępstwa dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W roku sprawozdawczym 2023 podobnie jak we wcześniejszym okresie Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Końskich nie wydawał zgód na odstępstwo od wymagań obowiązujących dla jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3. Badania ciepłej wody w szpitalach, w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach na obecność pałeczek Legionella sp.

Wobec istniejących zagrożeń zdrowotnych powodowanych zasiedlaniem instalacji i urządzeń wodnych bakteriami z rodzaju Legionella, konieczne jest okresowe monitorowanie ciepłej wody użytkowej, w kierunku obecności tych bakterii.

Wymagania mikrobiologiczne, jakim powinna odpowiadać ciepła woda użytkowa w zakresie parametru Legionella sp. określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294).

Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w 2023 r. pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania próbki wody ciepłej (ogółem **48 próbek**) na obecność pałeczek Legionella sp. w wytypowanych obiektach na terenie powiatu koneckiego (**szpitale, podmioty lecznicze inne niż szpitale, obiekty pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi hotelarskie, dom dziecka, bursa szkolna, pływalnie**).

W wyniku **20 kontroli jakości wody ciepłej użytkowej** przeprowadzonych w **13** obiektach, w **2** obiektach (**1 obiekt pomocy społecznej, 1 hotel**) stwierdzono **ponadnormatywną obecność bakterii Legionella sp.** - „średnie” skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej.

3.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

W 2023 r. przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowali na obecność bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej **2 szpitale, 1 hospicjum i 1 inny podmiot inny niż szpitale**. W nadzorowanych podmiotach leczniczych, w ramach nadzoru bieżącego pobrano ogółem **20 próbek** wody ciepłej z instalacji wewnętrznej ciepłej wody użytkowej.

Jakość wody w instalacjach wewnętrznych ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń.

3.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego i na pływalniach.

W 2023 r. w powiecie koneckim przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich pobrali w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego do badania **28 próbek wody ciepłej** w celu określenia skolonizowania instalacji pałeczkami Legionella sp., w tym: **20 próbek w 9 obiektach zamieszkania zbiorowego** (tj. 3 hotele, 4 obiekty pomocy społecznej, 1 dom dziecka, 1 bursa szkolna) oraz **8 próbek w 2 pływalniach**. **Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej** nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 2 obiektów (1 obiekt

pomocy społecznej, 1 hotel), gdzie w próbkach ciepłej wody, użytkowej stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii Legionella sp. - „średnie” skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał ogółem **2 decyzje administracyjne** nakazujące bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacjach wewnętrznych do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku przeprowadzonych przez zarządców obiektów skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne. Postępowania administracyjne zakończono.

4. Wnioski

Zaopatrzenie ludności w wodę jest bardzo istotnym elementem zachowania właściwego stanu sanitarnego powiatu.

W roku 2023 skontrolowano wszystkie wodociągi. Na podstawie uzyskanych danych można stwierdzić, że stan sanitarno - techniczny budynków i urządzeń wodociągowych na terenie powiatu koneckiego nie budzi zastrzeżeń.

Prowadząc na bieżąco monitoring jakości wody do spożycia, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowały stosowne działania w przypadkach naruszenia wymagań sanitarnych. Jakość wody była najczęściej kwestionowana z uwagi na obecność w wodzie bakterii grupy coli oraz przekroczenia zawartości żelaza i podwyższonej mętności.

Kwestię bardzo istotną dla stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego stanowi zabezpieczenie awaryjnych źródeł zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi lub zapasu wody na wypadek wystąpienia sytuacji awaryjnych.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystem i innych zbiorników magazynujących wodę w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie, tj. wyposażenia części przedsiębiorstw wodociągowych w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Przedmiotem działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego było uzgadnianie i opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- wniosków dotyczących konieczności wykonania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko i jego zakresu,
- przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- przystąpienia do użytkowania przedsięwzięcia,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, określonych w przedkładanych projektach decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przyczyniają się do eliminacji nieprawidłowości w zakresie sanitarno – higienicznym, zapewniają właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy.

W roku 2023 Nadzór Zapobiegawczy zajął **175 stanowisk**, których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **66 decyzji płatniczych** i przeprowadził **29 kontroli**.

Wydano w I instancji 6 decyzji merytorycznych.

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Nadzór Zapobiegawczy w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2023:

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – **2**,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **0**,
 - opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **2**;

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **26**,
 - opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **3**;
- Uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – 40;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – 16;
- Liczba zajętych stanowisk dot. odstąpienia od dopuszczenia do użytkowania obiektów, w których nie występują pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi – 15;
- Liczba zajętych stanowisk innych na etapie rozpoczęcia nowej działalności – 13;
- Liczba uzgodnień dot. warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – 41;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw – 17.

We wrześniu 2023 r. wszedł w życie przepis zawarty w art. 53 ust. 4 pkt 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dotyczący obowiązku uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych z właściwym organem Państwowej Inspekcji Sanitarnej. W roku 2023 wydano 41 postanowień uzgadniających warunki zabudowy i zagospodarowania terenu, które obejmowały swoim zakresem inwestycje polegające na: budowie, rozbudowie, nadbudowie, przebudowie lub zmianie sposobu użytkowania poszczególnych obiektów i dotyczyły przeważnie budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, a ponadto: budynków gospodarczych i garażowych, budynków letniskowych, budynku handlowego, budynku gastronomicznego (dom weselny), elektrowni fotowoltaicznej, sieci kanalizacji sanitarnej czy sieci wodociągowej.

Inwestor, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, jest obowiązany zawiadomić PIS o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Stanowiska zajmowane w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego dotyczyły m.in.:

- Przebudowy oraz rozbudowy istniejącego budynku Publicznej Szkoły Podstawowej im. Polskich Olimpijczyków w Krasnej o salę gimnastyczną wraz z budową przynależnej infrastruktury technicznej w miejscowości Krasna, gm. Stąporków;
- Przebudowy budynków stolarni na potrzeby muzeum ziemi koneckiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół w ramach zadania „Rewitalizacja obszarów miasta Końskie (rewitalizacja centrum, przebudowa parku miejskiego, w tym ogródka jordanowskiego)” polegająca na przebudowie istniejących budynków wraz z instalacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz przebudowa parkingów na ok. 71 miejsc dla samochodów osobowych i 2 miejsc dla autokarów w miejscowości Końskie;
- Budowy budynku szaletu publicznego i budynku recepcji w obszarze pola namiotowego wraz z infrastrukturą techniczną oraz oświetleniem terenu w miejscowości Sielpia Wielka, gm. Końskie;
- Budowy budynku usługowego przeznaczonego na restaurację wraz z instalacją elektryczną, wodociągową, c.o., kanalizacyjną oraz zbiornikiem na ścieki w miejscowości Jeżów, gm. Końskie.

Wśród opiniowanych przedsięwzięć, dla których wydano opinie co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, znalazły się m.in.:

- Budowa elektrowni fotowoltaicznej KOŃSKIE o mocy do 50 MWp w miejscowości Kornica, gm. Końskie;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Koliszowy, obręby ewid. Koliszowy i Dęba Kolonia, gm. Ruda Maleniecka;
- Punkt zbierania złomu, zużytych akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego wraz z punktem sprzedaży węgla w Gowarczowie, obręb ewid. Miłaków, gm. Gowarczów.

Ponadto uzgodniono warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla następujących przedsięwzięć:

- Modernizacja i zwiększenie wydajności zakładu produkcji płytek ceramicznych położonego w Końskich przy ul. Górnej poprzez montaż nowego pieca rolkowego wraz z urządzeniami towarzyszącymi;
- Budowa instalacji eksperymentalnej do termicznego przekształcania odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowości Fałków.

Wydano 2 uzgodnienia dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczyły one:

- Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment terenu miasta Końskie w granicach ulic: Kazanowskiej, Krakowskiej, 16 Stycznia, Zamkowej, Ks. Granata i Strażackiej;
- Zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu miasta Końskie w rejonie ulic: Staszica, Warszawskiej i Wjazdowej;

a także zaopiniowano 2 projekty dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, dotyczyły one:

- Projektu zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu miasta Końskie oraz sołectwa Kornica;
- Projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu terenu miasta Końskie w rejonie Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów.

W 2023 roku wydano decyzje oraz opinie sanitarne o spełnieniu wymagań higieniczno-sanitarnych, które dotyczyły pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie: placówki wsparcia dziennego (w Końskich przy ul. Robotniczej 2, budynek Hufca ZHP Końskie), żłobków oraz przedszkoli (na terenie miasta Końskie), zaocznego liceum dla dorosłych, szkoły policealnej oraz placówki kształcenia ustawicznego (w miejscowości Grabków 16C, gm. Końskie, budynek po byłej szkole podstawowej), medycznej szkoły policealnej (w Końskich przy ul. Staszica 5, budynek ZSP Nr 1).

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

1. Wprowadzenie

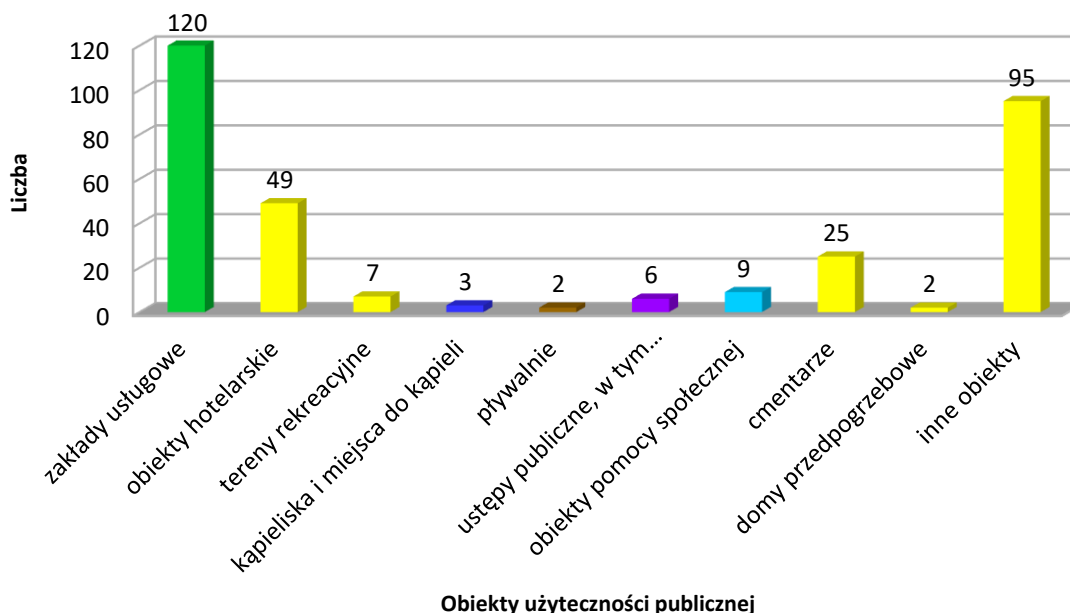
Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosekoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

2. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

W roku 2023 na **318 obiektów użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **182 obiekty**, przeprowadzono w nich **193 kontrole sanitarne**, dodatkowo przeprowadzono **16 kontrole innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich) oraz **2 kontrole jakości wody z kąpielisk**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

Zestawienie obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu koneckiego w 2023 r.

W 2023 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w ramach nadzoru sanitarnego w zakresie higieny środowiska, wniesiono **4 interwencje dot. 3 ośrodków wypoczynkowych i 1 obiektu pomocy społecznej.**

Wszystkie ww. interwencje załatwiono we własnym zakresie, tj.:

- 2 interwencje wczasowiczów dotyczyły niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych w 2 ośrodkach wypoczynkowych (tj. nieprzyjemny zapach, pleśń na ścianach i suficie w sanitariacie, brudna pościel, obecność insektów); przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły częściowo zasadność 1 interwencji, nałożono 1 mandat karny;
- 1 interwencja dotyczyła nadmiernego hałasu będącego efektem organizowania imprez okolicznościowych w sali weselnej na terenie ośrodka wypoczynkowego. Obiekt jest pod stałym nadzorem inspekcji sanitarnej, udzielono stosownych wyjaśnień wnoszącemu podanie;
- 1 interwencja dotyczyła niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych obiektu pomocy społecznej (tj. zawilgocone, zagrzybione ściany w pokojach mieszkalnych); kontroli w obiekcie nie przeprowadzono z uwagi na to, że pod adresem będącym przedmiotem wniosku działalność placówki została zlikwidowana, mieszkańcy zostali przeniesieni do nowych pomieszczeń. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że stan sanitarno – techniczny placówki nie budzi zastrzeżeń i spełnia wymagania sanitarno – higieniczne dla tego typu placówek zawarte w obowiązujących przepisach prawa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2023 wydał **10 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich.**

Ekshumacja zwłok/szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych przy zachowaniu odpowiednich warunków sanitarnych. Przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawowali nadzór nad prawidłowym przebiegiem czynności ekshumacyjnych i warunkami sanitarnymi przewozu zwłok. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Oceniając stan sanitarny środków do przewozu zwłok/szczątków ludzkich zwrócono szczególną uwagę na przestrzeganie obowiązku mycia i dezynfekcji części pojazdu przeznaczony do umieszczania zwłok/szczątków, częstotliwość w/w czynności, stosowane preparaty. Wszystkie skontrolowane samochody były prawidłowo oznakowane i spełniały wymogi sanitarno-techniczne do przewozu zwłok/szczątków ludzkich.

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2023 wydał **10 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.**

2.1. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **6 ustępów publicznych**: **2** ustępy znajdujące się na terenie miasta Końskie, **1** na terenie miasta Radoszyce oraz **3** ustępy publiczne, tymczasowe, skanalizowane w miejscowości Sielpia, **w w/w obiektach przeprowadzono ogółem 12 kontroli**, w tym 6 kontroli ustępów tymczasowych w Sielpi.

Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry, dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń była prowadzona na bieżąco, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budziły zastrzeżeń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

W ramach poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu koneckiego, **na terenie Targowicy Miejskiej w Końskich** wybudowano nowy ustęp publiczny w zastępstwie nieistniejącego już sanitariatu, który umiejscowiony był w innej części targowicy. Ustęp publiczny mieści się w budynku murowanym wolnostojącym, skanalizowanym, podzielony na część damską i męską. Sanitariat damski przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych z 1 oczkiem ustępowym oraz umywalką; sanitariat męski z wydzielonym przedsionkiem w którym znajduje się umywalka oraz kabina wc z 1 oczkiem ustępowym i 1 pisuarem; sanitariat dla pracowników pawilonów spożywczych z wydzielonym przedsionkiem, w którym znajduje się umywalka oraz kabina wc z 1 oczkiem ustępowym; pomieszczenie porządkowo-gospodarcze, w którym znajdują się: zlew zainstalowany na wysokości 0,5 m z wylewką prysznicową, zlewozmywak jednokomorowy z ociekaczem, regał przeznaczony na środki czyszczące, dezynfekcyjne, zapasy artykułów higieniczno-sanitarnych, szafa, sprzęt porządkowy do utrzymania czystości; pomieszczenie biurowo-socjalne pracownika obsługi sanitariatu.

2.2. Obiekty Pomocy Społecznej

Nadzorowanych jest **8 obiektów Pomocy Społecznej**: **5 placówek zapewniających całodobową opiekę** (4 znajdują się w gminie Stąporków i 1 w gminie Falków) oraz **3 Domy Pomocy Społecznej** (DPS „Cichy Zakątek” w Końskich, DPS w Rudzie Pilczyckiej gm. Słupia Konecka, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Stąporkowie), 1 ośrodek dla bezdomnych w Stąporkowie.

Skontrolowano 5 obiektów, stan sanitarno – techniczny placówek nie budził zastrzeżeń.

Decyzji nie wydano, zaleceń doraźnych nie udzielono.

2.3. Obiekty hotelarskie

Hotele, motele, inne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **7 hoteli i 2 motele**.

Powyższe obiekty stanowią bazę całoroczną, w większości reprezentują wysoki standard świadczonych usług.

Skontrolowano 7 hoteli i 2 motele, przeprowadzono ogółem 9 kontroli.

Stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych, obiekty wyposażone są w urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych w i poza pomieszczeniami.

W 2023 r. w dalszym ciągu prowadzono wzmożony nadzór nad w/w obiektami w zakresie kontroli gospodarki odpadami w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Zaopatrzenie w wodę z wodociągów sieciowych (1 obiekt - motel korzysta z własnego wodociągu).

Postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, obiekty posiadają pomieszczenia magazynowe z odpowiednią wentylacją do przechowywania bielizny czystej oraz miejsca do czasowego przechowywania bielizny brudnej, pranie bielizny świadczą pralnie zewnętrzne.

Zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne dostateczne.

W 2023 r. poprawił się stan sanitarno – techniczny 3 obiektów (2 hotele, 1 motel), zakres przeprowadzonych prac: wyposażono obiekty w nowe łóżka, szafki nocne, lampki nocne, materace, kołdry, poduszki, komplety bielizny pościelowej, nowe komplety ręczników podlegających praniu.

Obiekty wczasowo-turystyczne

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest: **37 ośrodków wypoczynkowych oraz 3 pola namiotowe.**

Powyższe obiekty stanowią bazę sezonową, znajdują się na terenach wiejskich, tj. w Sielpi gm. Końskie i Czarnieckiej Górze gm. Stąporków (2 obiekty).

Skontrolowano 37 obiektów, przeprowadzono **39** kontroli, których zakres obejmował m.in. kontrolę zaopatrzenia w wodę do spożycia, odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych, gospodarkę odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń i ich wyposażenia, stan sanitarno-porządkowy terenu obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości ośrodków wypoczynkowych nie budził zastrzeżeń, tj. tereny ośrodków były utrzymane czysto, zadbane, ogrodzone, nieprawidłowości w zakresie usuwania nieczystości stałych i płynnych nie stwierdzono, stan sanitarno – techniczny pomieszczeń oraz ich wyposażenia nie budził zastrzeżeń, postępowanie z bielizną czystą i brudną zgodne z wymogami sanitarnymi, wszystkie obiekty korzystają z usług pralniczych pralni zewnętrznych, zaopatrzenie w środki czystościowe, dezynfekcyjne oraz artykuły

jednorazowego użytku dostateczne.

Zalecenia doraźne udzielono w 7 obiektach, dotyczyły m. in. okazania do wglądu aktualnej dokumentacji poświadczającej korzystanie z usług pralniczych, dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych oraz odbiór nieczystości płynnych przez uprawnione firmy.

Zalecenia wykonano.

W 2023 r. poprawił się stan sanitarno – techniczny 5 obiektów (ośrodków wypoczynkowych w Sielpi), zakres przeprowadzonych prac: oddano do użytku nowe domki wczasowe z pełnymi węzłami sanitarnymi, wymieniono kuchenki gazowe na płyty indukcyjne, nowe meble tarasowe (stoły i krzesła drewniane), nowe łóżka, pościel, kołdry, tapczany.

Nałożono **1 mandat na kwotę 100 zł** w 1 obiekcie (1 ośrodek wypoczynkowy), nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowego postępowania z bielizną pościelową, tj. nie okazano do wglądu dokumentacji poświadczającej pranie bielizny zgodne z wymogami sanitarnymi.

W 2023 r. z będących w ewidencji Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska 3 pól namiotowych w Sielpi skontrolowano 1, dwa pozostałe podobnie jak we wcześniejszym okresie były nieczynne.

Stan sanitarno – techniczny obiektu nie budził zastrzeżeń, naruszenia wymagań sanitarno - higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono.

2.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajduje się **120 zakładów usługowych: 66 zakładów fryzjerskich, 34 zakłady kosmetyczne, 11 zakładów odnowy biologicznej, 7 innych zakładów, w których są świadczone więcej niż jedna z usług, 2 zakłady tatuażu.**

W 2023 r. objęto nadzorem 5 nowo przybyłych zakładów usługowych: 3 fryzjerskie, 2 kosmetyczne.

Skontrolowano 75 zakładów, przeprowadzono 77 kontroli, których zakres obejmował m. in. kontrolę stanu sanitarno - technicznego zakładów oraz wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Podczas kontroli zwracano zatem szczególną uwagę na przestrzeganie zasad dezynfekcji i sterylizacji narzędzi i sprzętu wielorazowego użytku oraz prawidłowe postępowanie z odpadami, w miejscu ich powstawania, warunki ich czasowego przechowywania, czy odbiór odpadów świadczą uprawnione firmy, czy jest poświadczony stosowną dokumentacją.

W wyniku kontroli w 4 zakładach stwierdzono nieprawidłowości.

Wydano 4 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno – technicznego zakładów usługowych (3 fryzjerskich i 1 kosmetycznym), Zarządzono: zapewnienie ochrony wejścia z zewnątrz do obiektu przed nadmiernym dopływem chłodnego powietrza, zapewnienie

przedsiębiorców w sanitariatach ogólnodostępnych, wentylacji mechanicznej w sanitariatach, zlewozmywaka do mycia narzędzi, oraz doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-technicznego powierzchni sufitów sanitariacie.

Zalecenia doraźne udzielono w 6 obiektach (1 zakładzie fryzjerski, 2 zakładach kosmetycznych, 3 zakładach świadczącym więcej niż 1 z usług) dotyczyły m.in.: uaktualnienia procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi w zakładzie, uwzględniających sposób postępowania na wypadek naruszenia ciągłości tkanek ludzkich (dotyczący klientów i personelu), okazania do wglądu dokumentacji poświadczającej odbiór odpadów komunalnych oraz dokumentacji poświadczającej kontrolę skuteczności procesu sterylizacji.

2.5. Obiekty komunikacji publicznej

nie dotyczy.

2.6. Cmentarze

Na terenie powiatu koneckiego nadzorowanych jest **25 cmentarzy**, skontrolowano 25 obiektów.

Stan sanitarno – techniczny większości cmentarzy nie budził zastrzeżeń, obiekty posiadają ogrodzenia z trwałego materiału, zapewnione są punkty czerpalne wody, źródła zaopatrzenia w wodę stanowią wodociągi sieciowe bądź źródła własne (studnie kopane), zapewnione są urządzenia do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, część cmentarzy posiada utwardzone dojścia i dojazdy do powierzchni grzebalnych.

Celem poprawy stanu sanitarnego na cmentarzu parafialnym w Mlinie zapewniono nowe ogrodzenie z bramą wjazdową. Poza murami cmentarza, w bezpośrednim sąsiedztwie wyznaczono nowe, ogrodzone miejsce magazynowania odpadów komunalnych do którego prowadzi droga (na utwardzonej powierzchni stoi kontener KP-7).

2.7. Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu nadzorowane są 2 domy przedpogrzebowe znajdujące się w Końskich oraz w Radoszycach.

2.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **102 inne obiekty użyteczności publicznej**: 7 terenów rekreacyjnych, 8 zakładów pogrzebowych, 1 sklep zielarsko-medyczny, 29 aptek, 3 domy kultury, 2 kina, 1 muzeum, 8 obiektów sportowych, 4 biblioteki, 6 parkingów, 8 urzędów miast i gmin, 1 park, 2 skwery, 17 stacji paliw, 5 obiektów MSWiA.

Skontrolowano 15 innych obiektów (w tym: 2 skwery, 6 parkingów, 1 obiekt sportowy, 1 kino, 1 zakład pogrzebowy, 2 domy przedpogrzebowe, 1 teren rekreacyjny, 1 park) przeprowadzono łącznie 16 kontroli sanitarnych, w tym 7 kontroli parkingów w zakresie

gospodarki odpadami.

W 2023 r. w dalszym ciągu sprawowano wzmożony nadzór nad parkingami w zakresie gospodarki odpadami w w/w obiektach w związku z zagrożeniem wynikającym z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium województwa świętokrzyskiego.

Kontrole przedmiotowych obiektów nie wykazały nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami, czystość i porządek otoczenia obiektów nie budził zastrzeżeń.

Nie stwierdzono wyrzucania żywności zawierającej produkty pochodzenia zwierzęcego np. kanapki z wędliną, pieczone mięso, domowe przetwory z mięsem, itp.).

Wszystkie obiekty wyposażone są w dostateczną ilość urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, stan sanitarno – techniczny i sanitarno – porządkowy urządzeń do gromadzenia odpadów (kontenerów oraz pojemników) nie budził zastrzeżeń.

Odbiór i transport odpadów oraz utrzymanie pojemników (opróżnianie, mycie i dezynfekcja) są świadczone przez specjalistyczne, uprawnione firmy, powyższe poświadczono jest stosowną dokumentacją (umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz dowody opłaty za ich odbiór, mycie i dezynfekcję). Zarządcy obiektów umieścili w widocznych miejscach stosowne ulotki informacyjne dotyczące zagrożeń wynikających z możliwości przeniesienia wirusa afrykańskiego pomoru świń.

W ramach **realizowanej rewitalizacji obszarów miasta Końskie zakończono przebudowę Skweru przy Placu Kościuszki**. Rewitalizacja obejmowała: wymianę istniejących płyt chodnikowych i deptaków na nawierzchnię z kamienia naturalnego – granitu płomieniowanego, przebudowę alejek, oświetlenia, budowę fontanny, drewnianej repliki studni koneckiej, oraz obiektów małej architektury, m.in: 2 poidełek, donic z zielenią, 50 ławek, 30 koszy na śmieci. Wykonano nowe nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej.

Przebudowano również w całości infrastrukturę podziemną, wykonując odwodnienie oraz przebudowę sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, energetycznej, ciepłowniczej i teletechnicznej.

Wykonano także nowe ogrodzenie ujęcia wody i uporządkowano jego teren.

Całość nowopowstałej infrastruktury została pozbawiona barier architektonicznych (m.in. brak wystających obrzeży) a tym samym dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

2.9. Kąpieliska, miejsca wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Kąpieliska

W sezonie letnim 2023 r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny objął nadzorem 2 kąpieliska (kąpielisko w Sielpi Wielkiej, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Czarnej Koneckiej w Sielpi Wielkiej, o długości linii brzegowej 50 m i kąpielisko w Radoszyczach, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Plebance

w Radoszycach, o długości linii brzegowej 95 m).

Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych i 2 kontrole jakości wody z kąpielisk w Sielpi i Radoszycach, pobrano 2 próbki wody z kąpielisk w ramach kontroli urzędowej jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody **pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę oraz w ramach kontroli urzędowej**, wydał **10 komunikatów (8 bieżących ocen jakości wody, 2 sezonowe oceny jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpielii.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2023 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpielii (Dz. U., poz. 255).

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku w Sielpi Wielkiej rozpoczął się z dniem 01.07.2023 r., skończył z dniem 31.08.2023 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.2.2023.JJ z dnia 24.02.2023 r., projektem Uchwały Rady Miejskiej w Końskich **w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie.**

W ramach poprawy stanu sanitarno-technicznego zakończono projekt „Rekultywacja i remediacja zbiornika wodnego w Sielpi wraz z budową infrastruktury dla udostępnienia zieleni- II etap”.

W ramach zadania wykonano prace dotyczące m.in.: powiększenia zbiornika (o ok. 14 ha – obecna wielkość zbiornika to ok. 60 ha), budowy łapacza rumoszu, przebudowy mola, wymiany piasku na plaży, wykonaniu elementów małej architektury – ławki, kosze, remontu jazu, budowy wyspy nakierowującej nurt rzeki, przebudowy pola namiotowego, budowy sanitariatów (4 obiekty) i budynku recepcji, wykonania pomostów drewnianych i ciągów pieszych utwardzonych geokratą, umożliwiających obejście zbiornika dookoła, nasadzenia zieleni. Wykonano również nowe sieci elektryczne i wodociągowe na obszarze objętym zadaniem oraz oświetlenie.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku Radoszyce rozpoczął się z dniem 25.06.2023 r., zakończył z dniem 31.08.2023 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego

Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.1.2023.GM z dnia 10.02.2023 r. projektem uchwały Rady Miejskiej w Radoszycach w **sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Radoszyce oraz określenia sezonu kąpielowego na rok 2023.**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych przed sezonem w ramach kontroli urzędowej stwierdził **przydatność wody do kąpieli w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gmina Końskie o czym Komunikatem Nr 1/2023 z dnia 29.06.2023 r.** (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Sielpia), poinformowano: zarządcę kąpieliska, Gminę Końskie, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komendę Powiatową Policji w Końskich oraz **stwierdził przydatność wody do kąpieli w kąpielisku Radoszyce, gmina Radoszyce, o czym Komunikatem Nr 1/2023 z dnia 22.06.2023 r.** (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Radoszyce), poinformowano zarządcę kąpieliska – Gminę Radoszyce, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komisariat Policji w Radoszycach, nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Organizatorzy kąpielisk – Ośrodek Sportu i Rekreacji m. Końskie Sp. z o. o. w likwidacji oraz Gmina Radoszyce podejmowali właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w kąpieliskach, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramów pobierania próbek wody z kąpieliska, uwzględniających terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż trzech próbek w sezonie kąpielowym, w okresie funkcjonowania kąpielisk, tak aby przerwa między badaniami nie przekraczała miesiąca; oznakowanie kąpielisk tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w kąpieliskach; badanie próbek wody z kąpielisk w laboratoriach PSSE w Skarżysku-Kamiennej i WSSE w Kielcach, przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

W sezonie letnim 2023 r. **kąpielisko w Sielpi wyposażono** w 3 sanitariaty murowane skanalizowane, ustawione w rejonie restauracji „Leśniczanka” oraz lasku przy plaży naprzeciwko Ośrodka wypoczynkowego „Łuczniczka” oraz parkingu strzeżonego.

Sanitariaty podzielone są na część damską i męską oraz dla osób niepełnosprawnych, w części męskiej znajdują się 2 kabiny wc, 1 kabina z pisuarem i 3 umywalkami do mycia rąk, w części damskiej znajdują się 3 kabiny wc oraz 3 umywalki do mycia rąk, pomieszczenie gospodarcze na środki czystościowe i sprzęt do utrzymania czystości, w części dla niepełnosprawnych znajduje się 1 oczko wc oraz umywalka.

Ponadto na przystanku rowerowym Green Velo znajdującym się w lasku przy plaży naprzeciwko

parkingu strzeżonego jest 1 sanitariat skanalizowany, pozostałą infrastrukturę przystanku stanowią: parking dla rowerów, miejsce odpoczynku dla rowerzystów (zadaszona wiata, stół, ławki) nawierzchnia przystanku utwardzona kostką brukową.

Kąpielisko w Radoszycach wyposażono w 4 sanitariaty przenośne typu toi-toi: 1 na kąpielisku, 1 w bezpośrednim sąsiedztwie kąpieliska, 2 na parkingach: przy wjeździe na obszar zbiornika wodnego i od strony Wilczkowic.

W sezonie letnim 2023 do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich **wniesiono 1 interwencję**, dotyczącą niewłaściwej jakości wody w kąpielisku w Radoszycach, przekazaną do PPIS w Końskich zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową przez ŚPWIS i PSSE Kielce, celem rozpatrzenia sprawy z godnie z kompetencjami.

Interwencja w przedmiotowym zakresie okazała się bezzasadna. Udzielono odpowiedzi wnoszącemu podanie.

W 2023 r. na terenie powiatu koneckiego utworzono miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli, funkcjonujące przez okres nie dłuższy niż 30 kolejnych dni w roku kalendarzowym, może zostać utworzone w przypadku, gdy nie jest uzasadnione utworzenie kąpieliska.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli w Stąporkowie (Zbiornik "MIŁA") – zbiornik wodny w Stąporkowie na rzece Czarna Maleniecka, którego organizatorem jest Gmina Stąporków. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.8.2023.JM z dnia 16.06.2023 r. zaopiniował pozytywnie zgłoszenie utworzenia MOWdK w Stąporkowie.

Czas trwania sezonu kąpielowego w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli w Stąporkowie – od dnia 21.07.2023 r. do dnia 19.08.2023 r. (zgodnie ze zgłoszeniem utworzenia MOWdK w Stąporkowie oraz pismem Burmistrza Stąporkowa z dnia 28.06.2023 r. informującym o zmianie pierwotnych terminów otwarcia i zamknięcia MOWdK).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbki wody pobranej przed sezonem w ramach kontroli wewnętrznej **stwierdził przydatność wody do kąpeli w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli w Stąporkowie – Zbiornik "MIŁA"**.

Organizator MOWdK – Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Stąporkowie podejmował właściwe środki zarządzania oraz sprawowania nadzoru nad jakością wody w MOWdK, poprzez uzgodnienie z PPIS w Końskich harmonogramów pobierania próbek wody z MOWdK, uwzględniających terminy pobierania i analizy jednej próbki pobranej **nie wcześniej niż 10 dni przed otwarciem sezonu kąpielowego oraz nie mniej niż 1 próbki w sezonie kąpielowym**,

w okresie funkcjonowania; oznakowanie MOWdK tablicami informacyjnymi; systematyczne, wizualne nadzorowanie wody w MOWdK; badanie próbek wody i przekazywanie wyników badań PPIS w Końskich, celem dokonania bieżącej oceny jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę, wydał łącznie 3 komunikaty stwierdzające przydatność wody do kąpieli.

MOWdK w Stąporkowie wyposażono w 2 sanitariaty przenośne typu toi-toi.

Baseny kąpielowe

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

W 2023 r. przeprowadzono **2 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Kontrole wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich; prowadzony jest systematyczny i udokumentowany nadzór pracy urządzeń oraz rejestrowane są wyniki pomiarów jakości wody na pływalni z częstotliwością oraz w zakresie parametrów wymaganych rozporządzeniem; zarządzający pływalnią sporządzają komunikaty informujące o spełnianiu przez wodę na pływalni wymagań określonych w ww. rozporządzeniu lub aktualnych przekroczeniach dopuszczalnych wartości parametrów, komunikaty zamieszczane są na tablicach informacyjnych zlokalizowanych w miejscach widocznych dla korzystających z pływalni oraz na stronach internetowych.

3. Wnioski

Na terenie powiatu koneckiego w 2023 r. obserwowano poprawę warunków bytowania mieszkańców, z uwagi na działania samorządów, mające na celu między innymi poprawę struktury sieci zbiorowego zaopatrzenia miejscowości w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, gospodarki odpadami komunalnymi oraz nieczystościami płynnymi jak również stanu sanitarno – porządkowego obiektów użyteczności publicznej i terenów ogólnodostępnych dla ludności.

W obiektach użyteczności publicznej (hotele, motele i inne obiekty hotelarskie oraz ośrodki wypoczynkowe z roku na rok podnoszony jest standard i estetyka przez co poprawiają się również warunki sanitarno – techniczne świadczonych usług.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich w dalszym ciągu na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

PPIS w Końskich nadzoruje **162 podmioty wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **40 podmiotów leczniczych** – 2 szpitale, 3 inne niż szpitale, 35 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **122 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2023 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich **83 podmioty wykonujące działalność leczniczą**, w tym 29 podmiotów leczniczych, 54 praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą.

1. Szpitale

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 2 szpitale.

W **2023 r.** w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich przeprowadzono **3** kontrole sanitarne dotyczącą przestrzegania wymagań higienicznych w zakresie prowadzonej działalności oraz 1 kontrolę stanu sanitarno – technicznego i 1 kontrolę w zakresie higieny środowiska.

W maju 2023 r. w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich (w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym i Hospicjum) przeprowadzono kontrolę dotyczącą przestrzegania wymagań higienicznych w zakresie prowadzonej działalności oraz kontrolę stanu sanitarno - technicznego, w trakcie której stwierdzono nieprawidłowości: w pomieszczeniach sal chorych ZOL, w pomieszczeniach sal chorych Hospicjum, w WC dla personelu męskiego, w pomieszczeniu porządkowym. Wobec stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości zawartych w treści protokołu kontroli sanitarnej zostało wszczęte postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną z terminem wykonania zarządzeń decyzji do dnia 31.03.2024 r.

W maju 2023 r. w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich w oddziałach szpitalnych przeprowadzono kontrolę dotyczącą przestrzegania wymagań higienicznych w zakresie prowadzonej działalności oraz kontrolę stanu sanitarno - technicznego, w której stwierdzono nieprawidłowości: w Świętokrzyskim Centrum Chirurgii Naczyniowej i Angiologii, w Oddziale Pediatrycznym w pomieszczeniu Sali Zabaw dla Dzieci, w Odcinku Zapaleń Płuc, w Odcinku Biegunek, w Odcinku Obserwacyjnym we wszystkich pomieszczeniach sal chorych, w pomieszczeniu Gabinetu Zabiegowego, w Brudowniku, w Oddziale Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Diabetologicznym w pokoju Koordynatora ds. Pielęgniarstwa Pododdziału Diabetologicznego, we wszystkich Salach Chorych Oddziału Chorób Wewnętrznych, w Oddziale Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, we wszystkich pomieszczeniach Sal Chorych.

Wobec stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości zawartych w treści protokołu kontroli sanitarnej zostało wszczęte postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną. Nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego podczas kontroli sanitarnych nie stwierdzano.

W 2023 r. w Zespole Opieki Zdrowotnej i w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze przeprowadzono 2 kontrole w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych

W szpitalach wprowadzone są indywidualne karty rejestracji zakażenia zakładowego oraz rejestracji drobnoustroju alarmowego, zespół realizuje program zapobiegania zakażeniom zakładowym poprzez bieżący nadzór i monitoring stanu higieniczno – sanitarnego oraz standardów pracy związanych z prewencją zakażeń, prowadzenie szkoleń zewnętrznych i wewnętrznych oraz prowadzenie racjonalnej polityki antybiotykowej.

W 2023 r. w Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji przeprowadzono 1 kontrolę dotyczącą przestrzegania wymagań higienicznych w zakresie prowadzonej działalności oraz 1 kontrolę stanu sanitarno – technicznego i 1 kontrolę w zakresie higieny środowiska, nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – inne niż szpitale

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 3 obiekty: 1 hospicjum w miejscowości Ruda Białaczowska gm. Gowarczów, 2 inne podmioty (Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży w m. Luta gm. Stąporków; Świętokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Końskich).

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 3 kontrole w tym 2 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 1 w zakresie higieny środowiska.

3. Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie itp.)

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajduje się 35 obiektów. W 2023 r. przeprowadzono ogółem 26 kontroli stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania wymagań higienicznych w 35 podmiotach leczniczych, w tym 23 w zakresie nadzoru przeciwepidemicznego i 3 w zakresie higieny środowiska.

W 2023 r. w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Końskich przeprowadzono kontrolę dotyczącą przestrzegania wymagań higienicznych w zakresie prowadzonej działalności oraz kontrolę stanu sanitarno – technicznego, w trakcie której stwierdzono nieprawidłowości: na klatce schodowej prowadzącej do pomieszczeń przychodni, w Poradni Dziecięcej na korytarzu poczekalni, w Poradni dla Dorosłych na korytarzu rejestracji i poczekalni, w Poradni dla Dorosłych na korytarzu rejestracji; w Gabinetzie Zabiegowym, w WC

dla pacjentów zlokalizowanym w Poradni dla Dorosłych, w Gabinetce Stomatologicznym, w Poradni Dziecięcej w Gabinetce Lekarskim, w Gabinetce Stomatologicznym.

Wobec stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości zawartych w treści protokołu kontroli sanitarnej zostało wszczęte postępowanie administracyjne i wydano decyzję administracyjną.

Nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego podczas kontroli sanitarnej nie stwierdzono.

W pozostałych podmiotach wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono. W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe. Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono. Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

4. Praktyki zawodowe

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się 122 obiekty. W 2023 r. skontrolowano 54 praktyki zawodowe, w których przeprowadzono ogółem 54 kontrole. Uchybień sanitarnych nie stwierdzono.

5. Wnioski

Prowadzony jest nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym w obiektach prowadzących działalność leczniczą i na tej podstawie należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobieganie zakażeniom, a w szczególności zapobieganie zakażeniom COVID-19. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej ww. procedur oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych.

Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości asortymentu jest wystarczające.

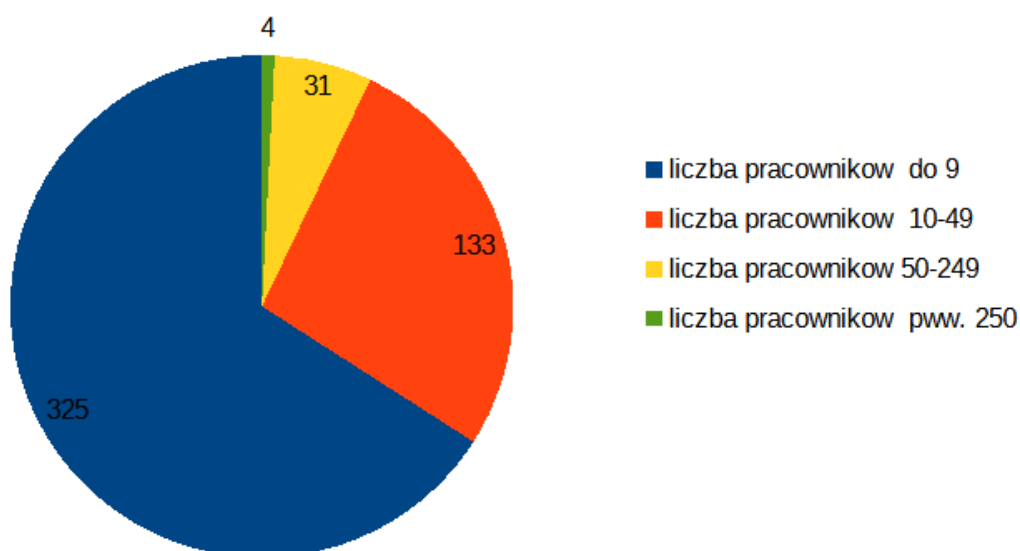
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy w 2023 r. znajdowało się 493 zakłady pracy, w których było zatrudnionych 8860 pracowników. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 458 firm, co stanowi 93% wszystkich nadzorowanych zakładów.

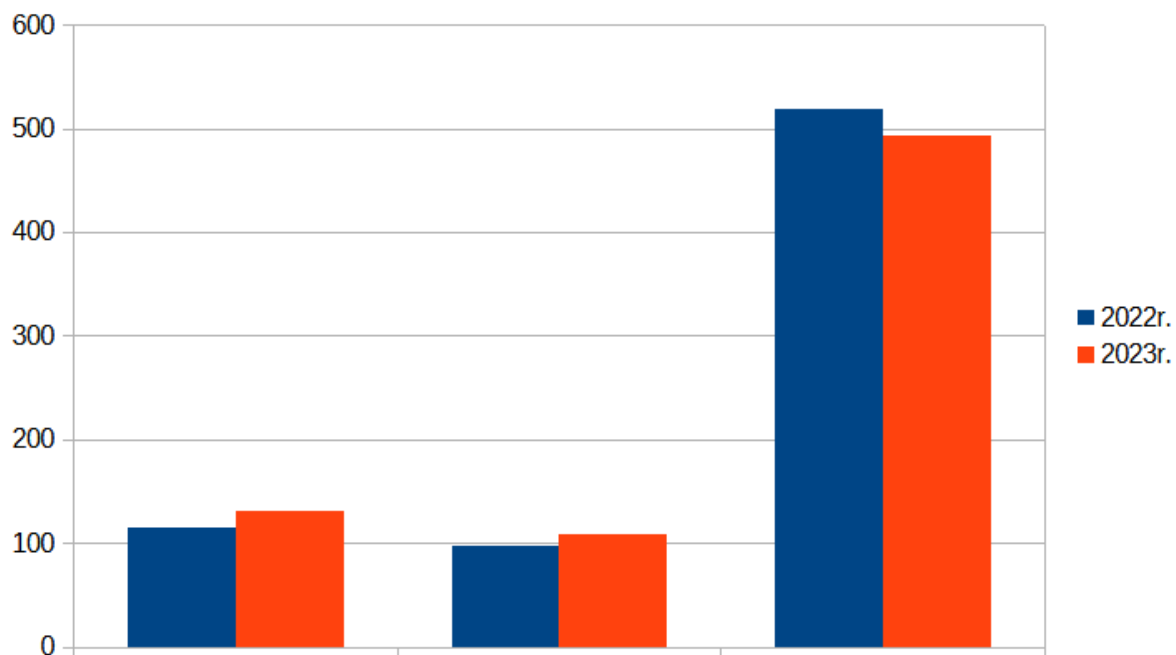
Liczba pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów
do 9	325	66
10-49	133	27
50 - 249	31	6
≥250	4	1
Ogółem	493	100

Procentowy udział w ogólnej ilości zakładów

1. Zakres kontroli warunków pracy

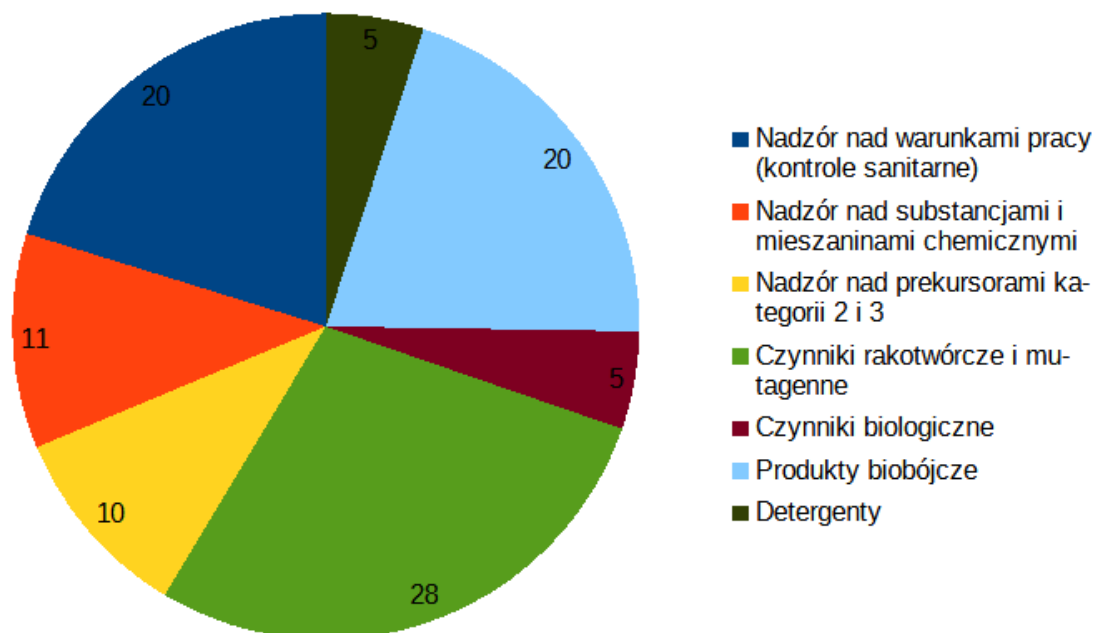
Przeprowadzono 132 kontrole w 109 zakładach zatrudniających 3350 pracowników (w 2022 r. - 115 kontrole w 98 zakładach zatrudniających 3021 osób).

Przeprowadzone kontrole dotyczyły między innymi następujących tematów:

Liczba kontroli z podziałem na zagadnienia:

Temat	Liczba kontroli	Odsetek wszystkich przeprowadzonych kontroli
Nadzór nad warunkami pracy (kontrole sanitarne)	27	20
Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi	14	11
Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3	13	10
Czynniki rakotwórcze i mutagenne	37	28
Czynniki biologiczne	8	6
Produkty biobójcze	26	20
Detergenty	7	5
Cytostatyki	0	0
Ogółem	132	100%

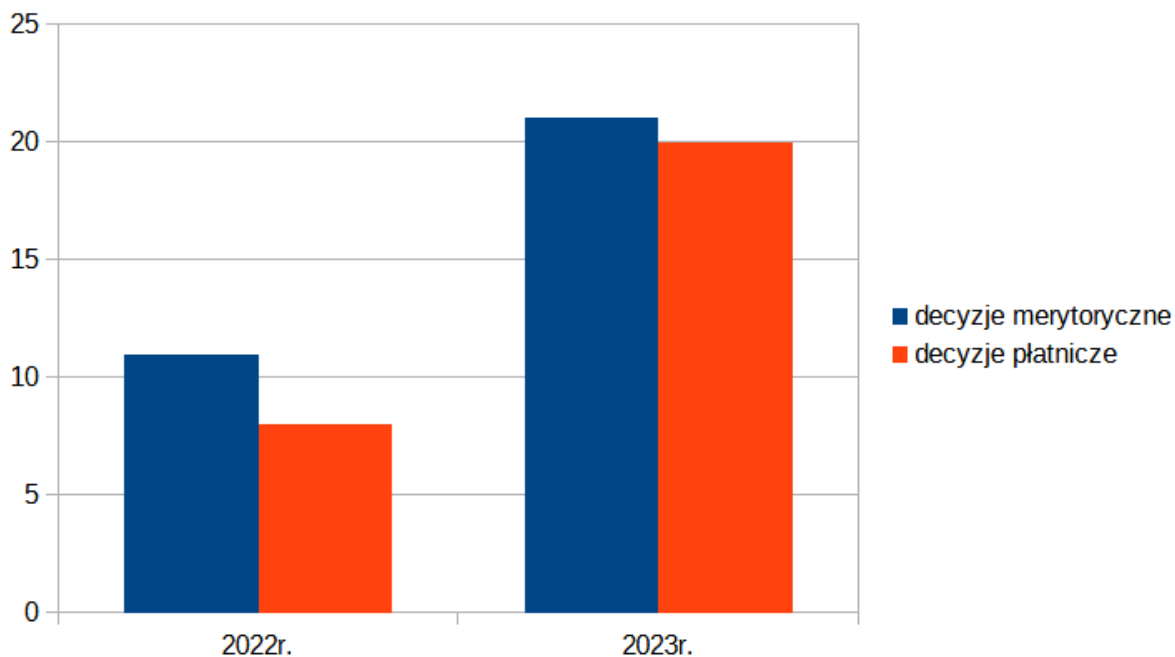
Intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana jest w zależności od oceny ryzyka zawodowego.

Pod uwagę bierze się następujące kryteria:

- występowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy;
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy;
- występowanie czynników rakotwórczych/mutagennych, szkodliwych czynników biologicznych;
- częstotliwość stwierdzonych nieprawidłowości w latach ubiegłych;
- wzmożone występowanie chorób zawodowych;
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie dla zdrowia.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 21 decyzji merytorycznych, 20 decyzji płatniczych (w 2022 r. odpowiednio 11 decyzji merytorycznych, 8 płatniczych).

Nie wydano postanowień.

Nie wydano grzywnien w drodze mandatów karnych.

Nie wydano decyzji unieruchamiających zakłady, wydziały, stanowiska pracy.

Wydane decyzje zawierały nakazy dotyczące:

- szkoleń pracowników: mających kontakt ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi, narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym;
- rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia oraz rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym, a także rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- obniżenia stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do obowiązujących;
- aktualizacji wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy;
- zapewnienia oświetlenia dziennego na stanowiskach pracy;
- oceny ryzyka zawodowego, instrukcji stanowiskowych BHP, programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas pracowników zakładu;
- wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy;
- zakazu spożywania posiłków i napojów w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi;

- odnowienia powłok malarskich w pomieszczeniach produkcyjnych i sanitarno-higienicznych oraz zapewnienia dla potrzeb pracowników odpowiednich pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych z bieżącą wodą ciepłą i zimną oraz podłączonych do kanalizacji;
- spisu stosowanych niebezpiecznych stwarzających zagrożenie substancji i mieszanin chemicznych, a także ich kart charakterystyki

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

3.1. Nadzór nad warunkami pracy

W ewidencji sekcji znajduje się 493 obiektów, w których jest zatrudnionych 8860 pracowników. Bieżącym nadzorem sanitarnym w 2023 r. objęto 109 zakładów, zatrudniających 3350 pracowników, 52 osoby (1,6%) pracowały w przekroczeniach NDS w 5 zakładach.

(w 2022 r. odpowiednio: w ewidencji sekcji znajdowało się 519 zakładów zatrudniających 9562 pracowników, bieżącym nadzorem sanitarnym objęto 98 zakładów, zatrudniających 3021 pracowników, 3 osoby (0,03%) pracowały w przekroczeniach NDS/NDN w 1 zakładzie).

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 80 nakazów:

1. szkoleń pracowników mających kontakt ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi – 1,
2. szkoleń pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym – 4,
3. rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia – 2,
4. rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego, w którym dochodzi do uwalniania czynnika o działaniu rakotwórczym- 6,
5. rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy – 2,
6. instrukcji stanowiskowych BHP – 4,
7. obniżenia stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do obowiązujących NDS – 5,
8. aktualizacji wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych i uciążliwych występujących w środowisku pracy – 29,
9. oceny ryzyka zawodowego – 6,
10. programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas pracowników zakładu – 1,
11. wyznaczenia pracowników do udzielania pierwszej pomocy – 2,
12. zakazu spożywania posiłków i napojów w miejscach kontaktu z czynnikami rakotwórczymi – 2,
13. zapewnienia oświetlenia dziennego na stanowiskach pracy – 1,

14. spisu stosowanych niebezpiecznych stwarzających zagrożenie substancji i mieszanin chemicznych – 1,
15. kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych – 1,
16. odnowienia powłok malarskich w pomieszczeniach produkcyjnych i sanitarno-higienicznych – 2,
17. zapewnienia dla potrzeb pracowników odpowiednich pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych z bieżącą wodą ciepłą i zimną oraz podłączonych do kanalizacji – 11.

Zarządzenia zawarte w 10 wydanych decyzjach zostały wykonane. Przekroczenia NDS zostały zlikwidowane w 4 zakładach pracy.

Pracodawcy w miarę możliwości technicznych poprawili warunki pracy poprzez montaż urządzeń odpylających oraz systematyczne przeglądy, konserwację i naprawy maszyn, ponadto zapewnili odpowiednie szkolenia.

Stwierdzono, że pracodawcy należycie uzupełniają obowiązującą dokumentację, która ma znaczenie w przypadku podejrzenia choroby zawodowej u pracownika.

3.2. Substancje i preparaty chemiczne oraz prekursory

Przeprowadzono 20 kontroli w ramach nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi:

- 5 kontroli dalszych użytkowników - formulatorów wg REACH,
- 8 kontroli dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 7 kontrolę u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny, którzy nie są formulatorami wg REACH.

Wydawano 1 decyzję dotyczącą:

- przedłożenia do wglądu:

- spisu stosowanych niebezpiecznych stwarzających zagrożenie substancji i mieszanin chemicznych,
- kart charakterystyki stosowanych substancji i mieszanin chemicznych,
- instrukcji bhp dotyczących postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi;
- zapewnienia pracownikom dostępu do informacji zawartych w kartach charakterystyki oraz zapoznania ich z treścią kart oraz instrukcji.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 13 kontroli w tym:

- 6 kontroli dotyczących wprowadzania do obrotu,
- 7 kontroli w podmiotach stosujących prekursorzy.

3.3. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

Przeprowadzono 38 kontroli w 27 zakładach w zakresie występowania czynników rakotwórczych/mutagennych. Wydano 14 decyzji dotyczących:

- sporządzenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze,
- oceny ryzyka zawodowego,
- pomiarów stężenia czynnika rakotwórczego,
- przekroczeń NDS czynnika rakotwórczego,
- szkoleń w zakresie czynników rakotwórczych,
- zapewnienia odpowiednich pomieszczeń i urządzeń sanitarno-higienicznych.

3.4. Czynniki biologiczne

Przeprowadzono 6 kontroli w 6 zakładach w ramach nadzoru nad warunkami pracy pracowników zatrudnionych w potencjalnym narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne w zakładach pracy (nadleśnictwo, zakłady usług leśnych, ubojnia drobiu, zakład przetwórstwa mięsnego). Wydano 2 decyzje dotyczące okresowych szkoleń pracowników mających kontakt ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi oraz rejestru pracowników i prac narażających pracowników na działanie szkodliwego czynnika biologicznego zakwalifikowanego do grupy 3 zagrożenia.

3.5. Produkty biobójcze

Przeprowadzono 3 kontrole w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w zakresie ich stosowania. Nie wydano decyzji.

3.6. Detergenty

Przeprowadzono 7 kontroli w ramach nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów. Nie wydano decyzji.

3.7. Choroby zawodowe

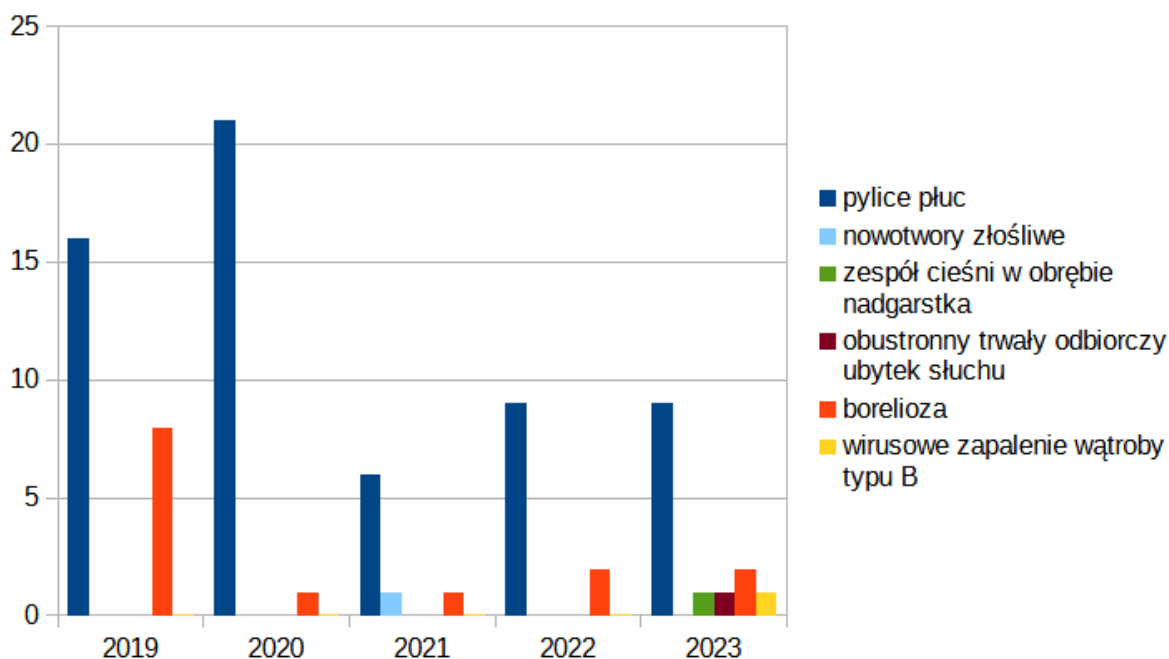
Wpłynęło 19 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych, wydano 15 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (14 decyzji prawomocnych) oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2022 r. odpowiednio wpłynęło 14 zgłoszeń, wydano 11 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Wydane w 2023 r. decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, dotyczyły chorób zawodowych, tj.:

- **pylice płuc**, poz. 3 wykazu chorób zawodowych – 10 decyzji (9 decyzji prawomocnych);
- **obustronny ubytek słuchu**, poz. 21 wykazu chorób zawodowych - 1 decyzja;
- **WZW B**, poz. 26 wykazu chorób zawodowych - 1 decyzja;
- **borelioza**, poz. 26 wykazu chorób zawodowych - 2 decyzje;
- **zespół cieśni w obrębie nadgarstka**, poz. 20.1 wykazu chorób zawodowych – 1 decyzja.

Najczęściej stwierdzane choroby zawodowe to:

Lp	Nazwa	Nr Pozycji wykazu chorób zawodowych	Liczba przypadków					% decyzji prawomocnych				
			2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
1	Pylice płuc	3	16	21	6	9	9	67	95	75	82	64,4
2	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi	17	0	0	1	0	0	0	0	12,5	0	0
3	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka	20	0	0	0	0	1	0	0	0	0	6,7
4	Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz	21	0	0	0	0	1	0	0	0	0	6,7
5	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza.	26	8	1	1	2	2	33	5	12,5	18	14,3
6	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: wirusowe zapalenie wątroby typu B	26	0	0	0	0	1	0	0	0	0	6,7
Razem			24	22	8	11	14	100	100	100	100	100

4. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty w środowisku pracy

Podczas kontroli w zakładach pracy:

- prowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie dotyczącym tematu kontroli,
- zbierano informacje na temat przestrzegania zakazu palenia.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach w zakresie chorób zawodowych.

Podsumowanie

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy w 2023 r. znajdowało się 493 zakłady pracy, w których było zatrudnionych 8860 pracowników.

Bieżącym nadzorem objęto 109 zakładów, zatrudniających 3350 pracowników.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- stan sanitarny i techniczny zakładów ulega poprawie,
- pracodawcy realizują zalecenia pokontrolne Inspekcji Sanitarnej,
- pracodawcy realizują wymagania dotyczące poprawy warunków pracy w zakładach.

Ponadto prowadzono nadzór nad:

- stosowaniem substancji chemicznych i ich mieszanin;
- stosowaniem i obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3;
- obrotem produktami kosmetycznymi (informacje wykazano przy nadzorze nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych) i biobójczymi oraz detergentami.

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 172)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w *art. 18b ust. 1 pkt 3*, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie *art. 44f pkt 3* ww. ustawy.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „*dopalaczami*” - to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować.

Na terenie powiatu koneckiego w 2023 roku nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „*dopalaczami*”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2023 roku w ramach współpracy z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie informowania o przypadkach zatrucia „*dopalaczami*”, nie odnotowano zgłoszeń.

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2023 skontrolowano 49 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 71 placówek wypoczynku letniego i zimowego. Przeprowadzono w nich łącznie 149 kontroli, w tym 56 kompleksowych, 71 wypoczynku, 1 obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, 12 gotowości szkolnej, 4 sprawdzające wykonanie zarządzeń prawomocnych decyzji administracyjnych, 3 w zakresie ergonomii mebli przedszkolnych/szkolnych i 2 tematyczne.

Wydano 4 decyzje administracyjne na poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz 3 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla dwóch szkół podstawowych, zespołu szkół i specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego. Dotyczyły one nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów, a także pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz braku ciepłej bieżącej wody przy każdej umywalce w toaletach dla uczniów.

W roku 2023 zakończono 1 postępowanie administracyjne, wszczęte w 2018 roku. Obecnie toczą się 4 postępowania wszczęte przed 2023 rokiem. Jedno z nich z 2017 roku dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w 5 salach dydaktycznych (przedszkole). Drugie (szkoła podstawowa) z 2022 roku dotyczy zapewnienia ogrodzenia całego terenu placówki i doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w salach lekcyjnych. Trzecie postępowanie z 2022 roku dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów (przedszkole) oraz czwarte również z 2022 roku, które dotyczy zapewnienia ogrodzenia placówki od frontu (zespół szkół).

Toczy się również 1 postępowanie wszczęte przez ŚPWIS i dotyczy obiektu, który zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa został w 2020 roku przekazany pod nadzór PPIS w Końskich. Postępowanie z 2013 roku, dotyczy zapewnienia ogrodzenia budynku szkoły od strony wejścia głównego.

Wystawiono 0 upomnień.

Wystawiono 0 tytułów wykonawczych.

Nałożono 0 mandatów na sumę 0 zł.

Przeprowadzono wspólne kontrole z Sekcją Nadzoru Zapobiegawczego, po których w zakresie Nadzoru Zapobiegawczego zostały wydane:

- 1 decyzja sanitarna dla istniejącej placówki wsparcia dziennego, która zmieniła swoją siedzibę,
- 1 decyzja sanitarna dla istniejącego żłobka, który rozszerzył działalność,
- 4 decyzje sanitarne dla nowo powstałych żłobków, z czego 2 obecnie nie funkcjonują,
- 2 opinie sanitarne dla nowo tworzonych szkół policealnych, które nie dokonały czynności rejestrowych,

- 1 opinia sanitarna dla przedszkola, które zmieniło swoją siedzibę,
- 1 opinia sanitarna dla nowo powstałego przedszkola,
- 3 opinie sanitarne dla istniejących przedszkoli, w których dokonywane były zmiany,
- 1 opinia w formie pisma dla nowo powstałej hali sportowej przy szkole podstawowej, zgodnie z art. 56 Prawo budowlane.

Sporządzono 0 adnotacji urzędowych z powodu braku możliwości przeprowadzenia kontroli.

Wysłano 90 zawiadomień o zamiarze wszczęcia kontroli z urzędu.

Poinformowano pisemnie cztery organy prowadzące placówki oświatowe o złym stanie sanitarno – technicznym obiektów oraz o wszczęciu i prowadzeniu postępowania administracyjnego z urzędu.

W celu oceny warunków pracy ucznia wykonano ogółem 533 badania; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji, które oceniono w 25 placówkach, łącznie w 248 oddziałach klasowych oraz ocena ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, której dokonano w 3 placówkach w 16 oddziałach, łącznie 231 stanowisk, a także ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, którą objęto 1 placówkę w tym 7 oddziałów, łącznie 54 uczniów. Wykonano również 801 oznaczeń fizycznych, tj. w 3 placówkach w 16 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 231 stanowisk pracy oraz w 1 placówce w 7 oddziałach dla 54 dzieci dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz ciężaru jego tornistra.

Tygodniowe rozkłady lekcji oraz ergonomię mebli w skontrolowanych placówkach oceniono pozytywnie. W przypadku oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych uzyskano następujące wyniki na 54 uczniów poddanych badaniom tylko 14 mieściło się w niskiej normie (ciężar tornistra stanowi do 10% masy ciała ucznia), 42 w normie (ciężar tornistra stanowi między 10 a 15% masy ciała ucznia), natomiast 12 miało tornistry powyżej normy, tzn. waga tornistra stanowiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Podczas kontroli placówek oświatowych prowadzono czynności informacyjno-edukacyjne głównie z zakresu profilaktyki i leczenia pedikulozy (wszawicy) oraz wpływu właściwego oświetlenia stanowiska pracy na wady wzroku. Dyrektor jako organizator życia szkoły, sprawując nad nią ogólny nadzór, powinien włączać jak najszersze grono osób, przede wszystkim nauczycieli, rodziców i opiekunów do działań kierowanej przez siebie placówki w zakresie promowania zdrowego stylu życia: przekazywać zalecenia, ustalać jednolity, wspólny schemat postępowania, mając na uwadze cel naczelny dla wszystkich, jakim jest kształtowanie już w szkole prawidłowych nawyków prozdrowotnych.

Liczba załatwionych interwencji w zakresie higieny dzieci i młodzieży: 0.

Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części: 0.

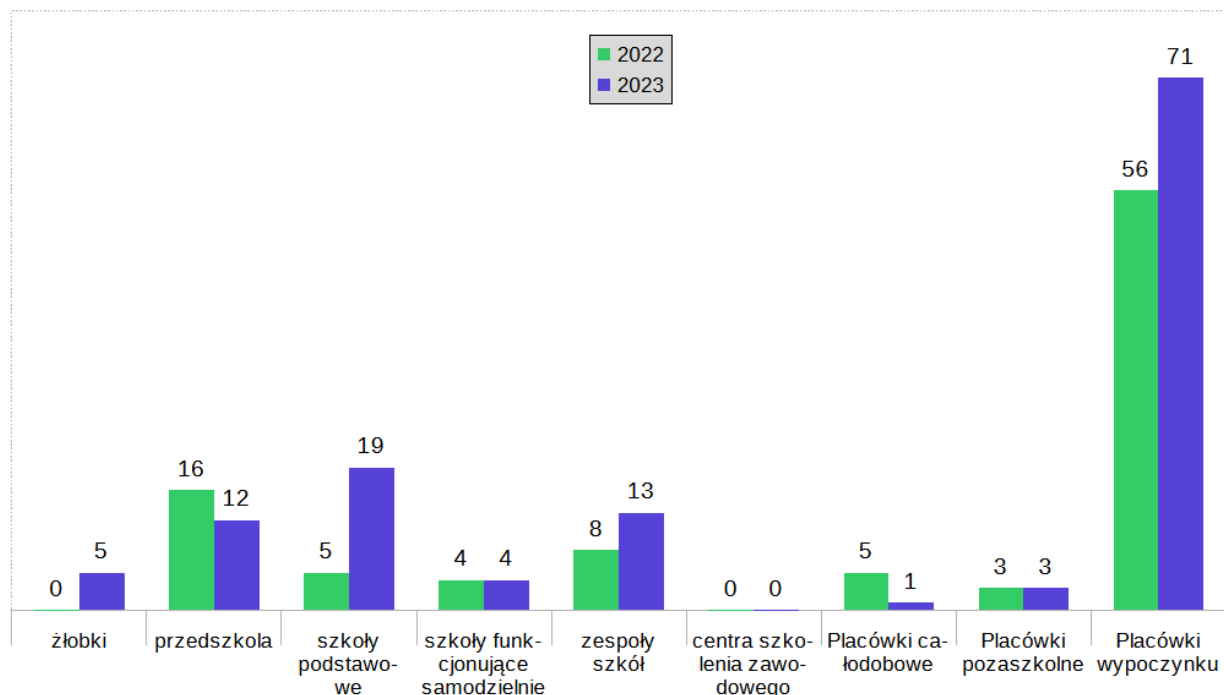
Stale placówki oświatowo - wychowawcze w roku 2023.

Łącznie pod nadzorem było **104**, tj.:

- żłobki i kluby dziecięce – 6,
- przedszkola i punkty przedszkolne – 29,
- szkoły podstawowe – 23,
- licea ogólnokształcące, w tym uzupełniające – 6,
- technika – 1,
- szkoły branżowe I i II stopnia – 3,
- szkoły policealne – 5,
- zespoły szkół (przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły ponadpodstawowe) – 14,
- placówki kształcenia zawodowego – 1,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze – 1,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii – 1,
- placówki opiekuńczo-wychowawcze – 1,
- specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze – 1,
- bursy i internaty – 1,
- placówki wsparcia dziennego – 3,
- młodzieżowe domy kultury i pałace młodzieży – 5,
- ogniska pracy pozaszkolnej – 1,
- ogród jordanowski – 1,
- poradnia pedagogiczno-psychologiczna – 1

Skontrolowano 49 (47,1%) na 104 będących w ewidencji placówek nauczania i wychowania oraz 71 (98,6%) na 72 zgłoszonych placówek wypoczynku dzieci i młodzieży (1 turnus był zamieszczony błędnie do powiatu koneckiego, a właściwe miejsce wypoczynku to powiat kielecki).

Placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki wypoczynku skontrolowane w 2022 i 2023 roku

Kontrole placówek oświatowo-wychowawczych w 2023 roku wykazały, że:

- 4 mieściły się w budynkach w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub technicznym.

Dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów w roku 2023

Przeprowadzono ocenę dostosowania stanowisk pracy do wzrostu ucznia w placówce oświatowo-wychowawczej. W 3 placówkach w 16 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 231 stanowisk pracy. Ergonomię mebli w skontrolowanej placówce oceniono pozytywnie.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w roku 2023

Przeprowadzono pomiary obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w szkole podstawowej (ZPO) w klasach 1-7. W 7 oddziałach klasowych dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz jego tornistra dla 54 dzieci.

Na 54 uczniów poddanych badaniom tylko 14 mieściło się w niskiej normie (ciężar tornistra stanowi do 10% masy ciała ucznia), 42 w normie (ciężar tornistra stanowi między 10 a 15% masy ciała ucznia), natomiast 12 miało tornistry powyżej normy, tzn. waga tornistra stanowiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Na przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistrów lub plecaków mają wpływ takie czynniki jak m.in.:

- książki wraz z ćwiczeniami, piórniki, strój na zajęcia WF (ubranie sportowe i buty), drugie śniadanie (kanapka w plastikowym pudełku, owoce i picie), materiały na plastykę czy technikę;
- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie rzeczy niezwiązanych z programem nauczania, takich jak: albumy, zabawki, butelki z napojami;
- rodzaj materiału z jakiego wykonany jest tornister lub plecak;
- niewystarczający nadzór rodziców i opiekunów oraz nauczycieli nad zawartością tornistrów.

Z obserwacji wynika iż, szafki szkolne załatwiają problem w dość niewielkim stopniu, ponieważ uczniowie często muszą zabierać książki do domu, by się z nich uczyć i odrabiać prace domowe.

Tygodniowy rozkład lekcji w roku 2023

Oceniono 248 tygodniowych rozkładów lekcji w 25 placówkach. Nie stwierdzono niezgodności planu lekcji z zasadami higieny.

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć z WF w 2023 roku

Na 13 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół podstawowych, 11 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć WF, z czego:

- 5 szkolny zespół sportowy z boiskiem z czynnymi natryskami, nie używanymi,
- 2 salę zastępczą/rekreacyjną,
- 4 salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem,
- 0 salę gimnastyczną z boiskiem,
- 0 salę gimnastyczną, zastępczą oraz boisko,
- 0 nie posiadała żadnego pomieszczenia do WF,
- 0 korzystała z basenu.

Przeprowadzono 1 kontrolę kompleksową liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, które nie posiada infrastruktury i nie prowadzi zajęć z WF, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa.

Skontrolowano kompleksowo 1 technikum, które posiada salę zastępczą oraz zajęcia z WF prowadzi poza placówką, tj. w hali sportowej miejskiej.

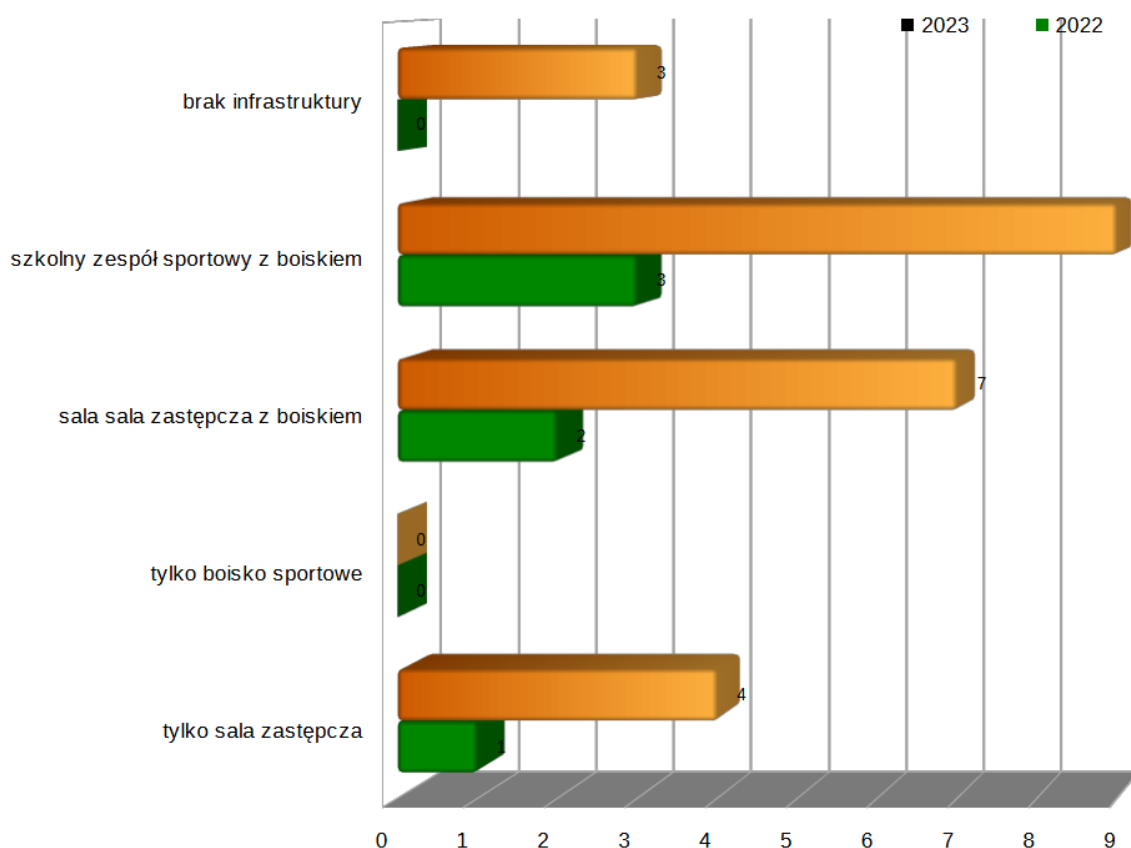
Skontrolowano kompleksowo 1 szkołę branżową I stopnia, która posiada salę zastępczą oraz zajęcia z WF prowadzi poza placówką, tj. w hali sportowej miejskiej.

Skontrolowano 1 szkołę policealną dla dorosłych, która nie organizuje zajęć z WF.

Na 10 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych zespołów szkół 9 posiadało infrastrukturę do prowadzenia zajęć WF, z czego:

- 4 szkolny zespół sportowy z boiskiem, z czynnymi natryskami nie używanymi po zajęciach WF,
- 1 szkolny zespół sportowy, z czynnymi natryskami nie używanymi po zajęciach WF,
- 1 salę gimnastyczną oraz zastępczą,
- 3 salę zastępczą/rekreacyjną z boiskiem,
- 5 korzystało z basenu.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF w skontrolowanych szkołach w latach 2022 i 2023.

Opieka medyczna w 2023 roku

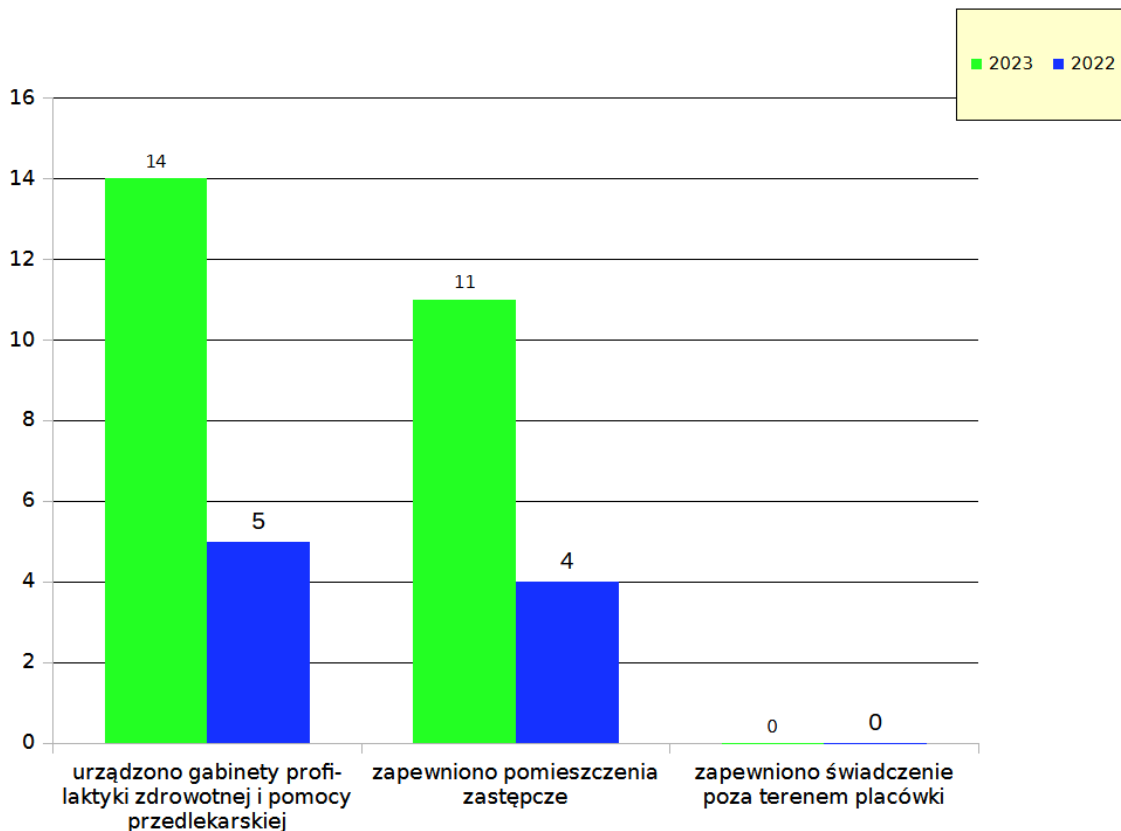
W żadnym skontrolowanym przedszkolu nie zapewniono opieki medycznej.

Na 27 skontrolowanych podczas kontroli kompleksowych szkół:

- 14 posiadało urządzone gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej,
- w 11 zapewniono pomieszczenia zastępcze na terenie placówki,

- w 2 brak obowiązku (policealna, lo dla dorosłych).

Pomieszczenia wykonywania profilaktyki zdrowotnej i opieki przedlekarskiej w skontrolowanych w 2022 i 2023 roku placówkach oświatowo-wychowawczych

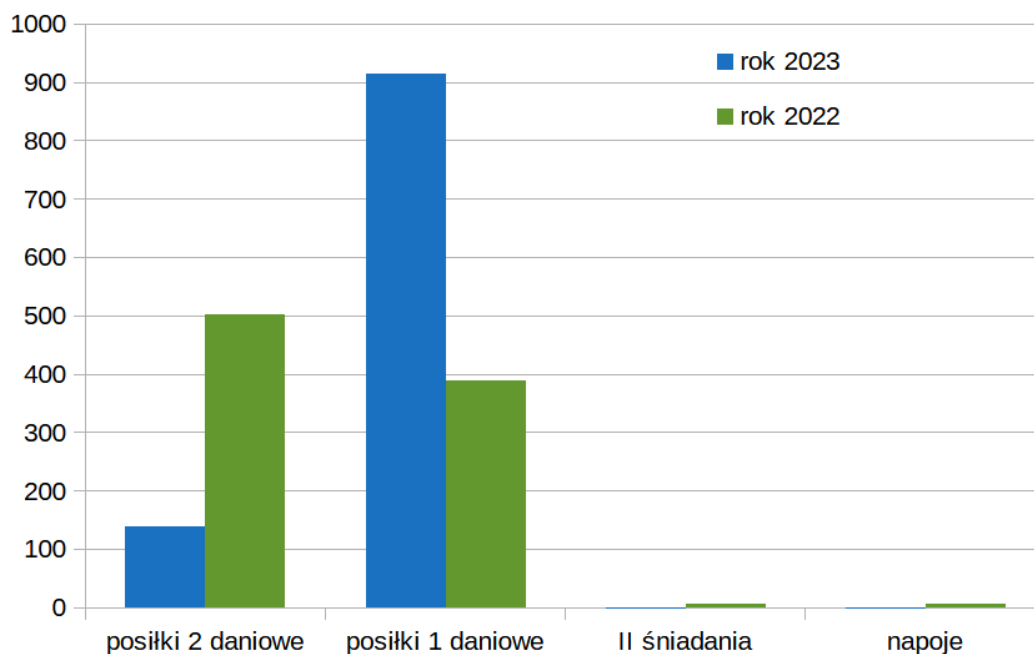
Działalność prowadzona w zakresie dożywiania w 2023 roku

W 18 skontrolowanych szkołach prowadzono dożywianie, z czego:

- w 14 wydawane były jednodaniowe ciepłe posiłki obiadowe dla 915 uczniów,
- w 4 wydawane były dwudaniowe ciepłe posiłki obiadowe dla 139 uczniów,
- 20 skontrolowanych placówek uczestniczy w „Nowym programie dla szkół”, który obejmuje podawanie dzieciom warzyw, owoców i produktów mlecznych (obejmuje uczniów klas 1-5).

Z posiłków dofinansowanych skorzystało 161 dzieci i młodzieży uczęszczającej do skontrolowanych szkół.

Ilość posiłków i napojów spożywana przez dzieci w skontrolowanych szkołach w latach 2022 i 2023

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach w 2023 roku

Na 49 placówki skontrolowane w ww. zakresie nie stwierdzono niewłaściwych warunków do utrzymania higieny osobistej uczniów.

Nie wydano decyzji administracyjnej.

Ochrona placów zabaw/terenów rekreacyjnych/terenów sportowych przed zanieczyszczeniami odchodami zwierzęcymi w 2023 roku

Skontrolowane placówki, które posiadały tereny rekreacyjne, posiadały wystarczającą ochronę przed zanieczyszczeniami.

Nie wydano decyzji administracyjnej.

Nie nałożono mandatów.

Posiadanie przez szkoły i placówki certyfikatów na sprzęt sportowy i meble w 2023 roku

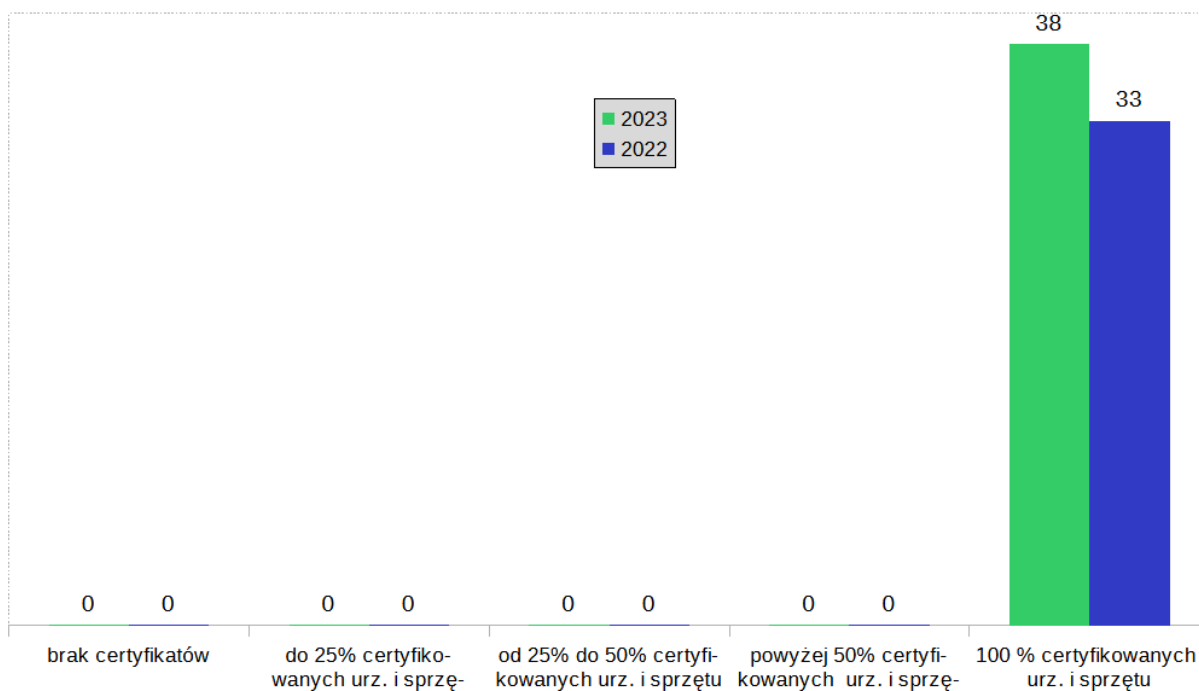
Na 38 placówek skontrolowanych pod kątem posiadanych certyfikatów:

- 38 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % urządzeń i sprzętu sportowego.

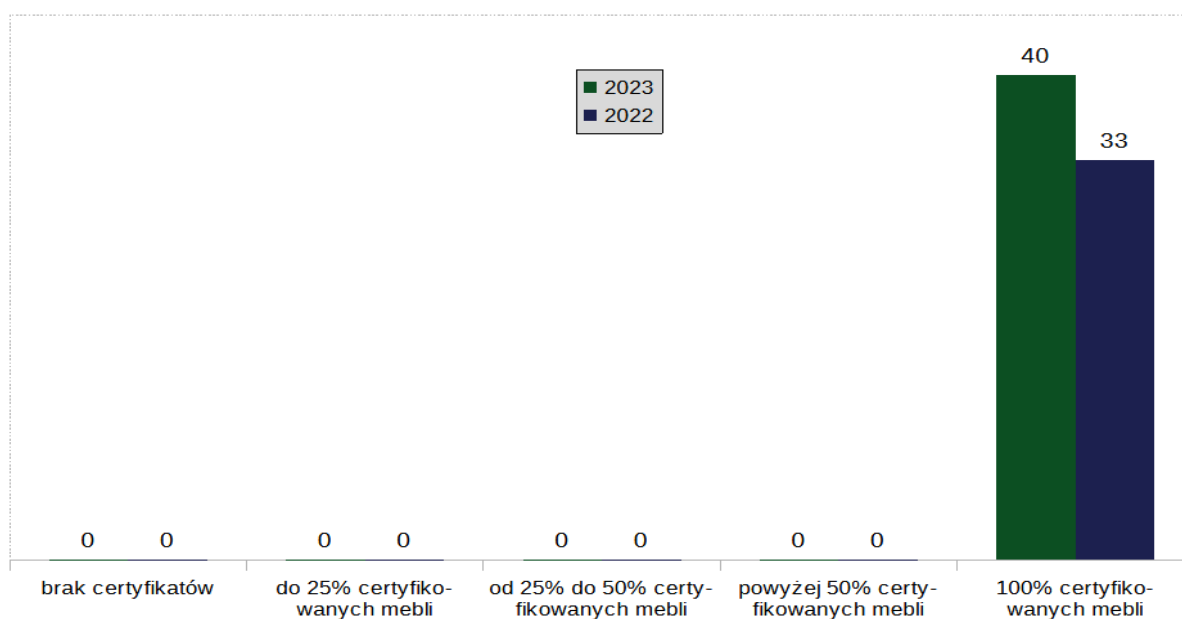
Na 40 placówek skontrolowanych pod kątem posiadanych certyfikatów:

- 40 posiadało certyfikaty obejmujące 100 % mebli.

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy w 2022 i 2023 roku

Posiadanie przez skontrolowane placówki oświatowo-wychowawcze certyfikatów na meble w 2022 i 2023 rok

Pozostawianie przez uczniów podręczników w 2023 roku

Na 50 skontrolowanych szkół wszystkie miały możliwość (indywidualne szafki uczniowskie, szuflady w salach, półki w salach, parapety w salach) i spełniały obowiązek zapewnienia pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN.

Wypoczynek dla dzieci i młodzieży w 2023 roku

Z wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego na terenie powiatu koneckiego w 2023 roku skorzystało 3499 dzieci i młodzieży, podczas **71 turnusów**.

Na każdym turnusie zapewniono opiekę medyczną oraz właściwe warunki sanitarne i higieniczne.

Podczas 8 wypoczynków w formie półkolonii w miejscu zamieszkania prowadzone było dożywianie – wyporcjowany posiłek w formie cateringu.

Podczas 63 wypoczynków zorganizowanych w formie wyjazdowej prowadzono pełne wyżywienie (śniadanie, obiad, podwieczorek i kolacja), w tym 11 stanowiły obozy pod namiotami bez stałej infrastruktury.

Nie wydano decyzji administracyjnych, nie nałożono mandatów karnych.

Podsumowanie

Podczas kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku stwierdzono, że zdecydowana większość placówek zapewnia uczniom/podopiecznym bezpieczne i higieniczne warunki. Systematycznie obserwuje się poprawę stanu sanitarno – technicznego warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych między innymi w zakresie:

- wymiany umeblowania z certyfikatami,
- poprawy oznakowania i dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów,
- podnoszenia świadomości organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku,
- podnoszenia świadomości dyrektorów placówek oświatowych w zakresie zapewnienia odpowiedniego oświetlenia na stanowisku pracy ucznia czy przedszkolaka,
- podnoszenia świadomości dyrektorów placówek oświatowych w zakresie profilaktyki wad postawy związanej z ergonomią mebli szkolnych czy przedszkolnych oraz ciężarem tornistrów,
- zapewnienia indywidualnych szafek uczniowskich,
- zapewnienia środków higieny w sanitariatach,
- zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia zajęć z WF.

Nadal istniejącym problemem jest brak opieki medycznej, w tym pielęgniarskiej, szczególnie w przedszkolach. We wszystkich placówkach nie ma opieki lekarza rodzinnego, opieka stomatologiczna zapewniona w niewielkim odsetku. Ciągłe występuje zbyt mała ilość godzin pracy pielęgniarek, szczególnie w szkołach wiejskich.

Dożywianie prowadzone jest głównie w szkołach podstawowych w formie obiadów, najczęściej jednodaniowych przygotowywanych na miejscu lub dostarczanych w formie cateringu; niewielki odsetek szkół oferuje obiady dwudaniowe. Niestety zauważalne stało się likwidowanie bloków żywienia i organizowanie obiadów w formie usługi cateringowej.

Brak wystarczającej infrastruktury do zajęć WF; natomiast w szkołach, gdzie funkcjonują bloki sportowe, natryski nie są używane przez uczniów.

W dalszym ciągu istnieje mała ilość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu koneckiego; tylko dwie gminy zapewniają dostęp do takich obiektów.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

W 2023 r. z 1012 obiektów objętych nadzorem znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 230 obiektów, tj.: 22,72%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **327 kontroli** (w tym **12 kontroli** w zakresie wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych) i **rekontroli sanitarnych**,
- wydano **223 decyzji administracyjnych** (w tym: **157 decyzji merytorycznych oraz 66 decyzji płatniczych**),
- nałożono **44 mandaty karne na łączną kwotę 18500 zł.**

W 2023 r. z 230 obiektów skontrolowanych, sklasyfikowano 110 obiektów, co stanowi 47,82%. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoczonych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2023 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. W zakresie zarządzania zakładem, kontrolą wewnętrzną i systemami zarządzania bezpieczeństwem żywności w tym prawidłowość procedur i ich realizacja (GHP, GMP, HACCP):

- nie przeprowadzono badania lodów zgodnie z harmonogramem badania gotowego wyrobu w dokumentacji HACCP,
- brak harmonogramów badań wyrobu gotowego, nie przedłożono sprawozdań z badań wyrobu gotowego,
- brak procedury dot. szkoleń pracowników,
- procesy mycia i dezynfekcji jaj nie są przeprowadzane, co jest niezgodne z procedurą w dokumentacji HACCP,
- brak realizacji procedur/instrukcji znajdujących się w dokumentacji HACCP,
- niedostosowana dokumentacja HACCP w związku ze zmianą wyposażenia i zmianą profilu działalności zakładu,

- rejestry w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone niezgodnie z dokumentacją HACCP,
- brak rejestrów prowadzonych zgodnie z dokumentacją HACCP, w tym protokołów szkoleń pracowników,
- brak realizacji procedur zgodnie z systemem HACCP.

2. W zakresie stanu techniczno-sanitarnego zakładu:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny sufitów, ścian i podłóg w pomieszczeniach zakładu,
- nieskuteczna wentylacja nad stanowiskiem smażenia pączków.

3. W zakresie higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży:

- nieprawidłowy stan techniczny urządzenia mrozącego w zakładzie produkcji lodów rzemieślniczych,
- ograniczona przestrzeń robocza, która utrudnia procesy mycia i dezynfekcji,
- brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, magazynach,
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- niewłaściwe przechowywanie odpadów poprodukcyjnych,
- brak potwierdzeń odbioru zużytego tłuszczu smaźalniczego,
- zamrożone, nieoznakowane wyroby gotowe,
- znakowanie wyrobów niezgodne z rozporządzeniem 1169/2011,
- katalog wyrobów nieopakowanych niekompletny (brak wykazu dla wszystkich produkowanych w zakładzie wyrobów),
- niewłaściwe przechowywanie wyrobów gotowych (możliwość zanieczyszczenia wtórnego),
- środek dezynfekcyjny do powierzchni i mydło antybakteryjne po terminie ważności w związku z tym procesy mycia rąk (higiena osobista pracowników) oraz czyszczenia, mycia i dezynfekcji powierzchni nie mogą się skutecznie odbywać,
- brak realizacji postanowień procedur dokumentacji HACCP w zakresie magazynowania surowców i półproduktów, przerwany ciąg chłodniczy surowców,
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) zawartości kadmu w borowiku mrożonym wyprodukowanym w zakładzie,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych (za niska temperatura dla odgrzewanych dań w beamarze) oraz brak wiedzy personelu w tym zakresie, niewłaściwe przechowywanie kiszonek (za wysoka temperatura), środki spożywcze złożone bezpośrednio na podłodze, wędliny poza urządzeniem chłodniczym,
- przeterminowane środki spożywcze,
- nieoznakowane środki spożywcze w obrocie, brak identyfikowalności,

- opakowania jednorazowego użytku nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak odzieży ochronnej,
- za duża ilość artykułów spożywczych w magazynie w stosunku do jego powierzchni,
- brak środków do mycia rąk i środków do higienicznego ich suszenia przy umywalce do mycia rąk,
- brak znakowania gotowych potraw przechowywanych w urządzeniach chłodniczo-mroźących przechowywanych po wyprodukowaniu w zakładzie,
- brak środków myjąco- dezynfekcyjnych,
- brak faktur potwierdzających zakup środków spożywczych (np.: mięsa, wędlin),
- przechowywanie półproduktów w warunkach, które nie są zalecane przez producenta na etykietach,
- brak oznak przeprowadzania czynności mycia i wyparzania jaj konsumpcyjnych w zakładzie, gdzie stosowane są do produkcji potraw w pomieszczeniu prawidłowo wyposażonym,
- brak wyszczególnionych składników wchodzących w skład wyprodukowanych potraw wraz z wyszczególnionymi składnikami alergennymi.
- nieprawidłowy sposób zagospodarowywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego,
- w jadłospisie, który jest udostępniany rodzicom dzieci uczęszczającym do przedszkola nie uwzględniono składników, z których produkowane są posiłki.

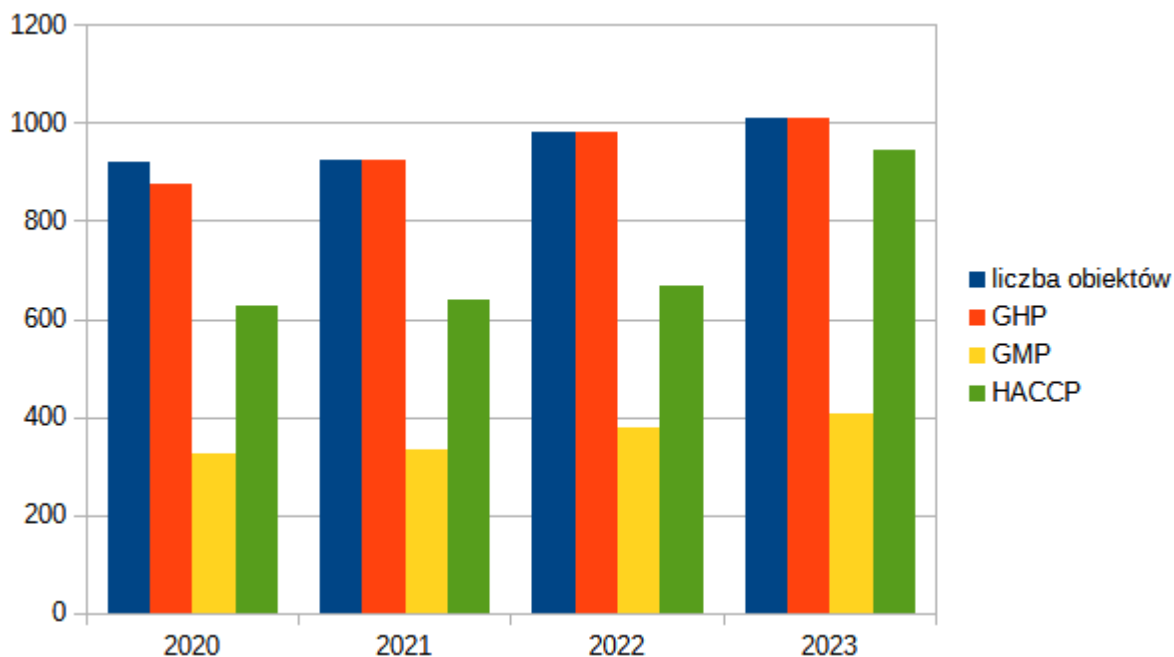
Wydano decyzje administracyjne z rygiorem natychmiastowej wykonalności:

- wycofujące z obrotu środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia,
- zakazujące produkcję i sprzedaż lodów z automatu,
- zakazujące pieczenia elementów z mięsa drobiowego do czasu zapewnienia warunków przechowywania upieczonych elementów drobiowych.

Analizując ustalenia kontrolne z lat ubiegłych stwierdza się, że stan w zakresie sanitarno – higienicznym w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Końskich jest na zadowalającym poziomie.

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2019 – 2023 przedstawia poniższy wykres.

Dynamika wdrażania systemów bezpieczeństwa żywności w zakładach branży spożywczej na terenie powiatu koneckiego w latach 2020 – 2023

Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo żywności w zakładach żywnościowo - żywieniowych w powiecie koneckim jest zadowalający.

Analizując powyższe dane z analogicznymi wskaźnikami roku ubiegłego stwierdza się poprawę stanu wdrożenia zasad systemu GHP, GMP i HACCP w każdej grupie obiektów.

Działania podejmowane w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia:

- W celu oceny bazy żywnościowo-żywieniowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowych i na trasach turystycznych w letnim sezonie turystycznym skontrolowano ogółem 28 obiektów (19 zakładów małej gastronomii, 4 restauracje, 5 ośrodków wypoczynkowych). Za nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono w 9 obiektach mandaty karne na łączną kwotę 3300 zł.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości:

- brak segregacji asortymentowej,
- brak środków myjąco - dezynfekcyjnych,
- brak kontroli wewnętrznej zgodnie z dokumentacją HACCP,

- brak identyfikowalności,
- przeterminowane środki spożywcze,
- przechowywanie środków spożywczych poza urządzeniem chłodniczym.
- Przeprowadzono 6 kontroli obiektów wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży w trakcie trwania w/w wypoczynku. Podczas jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości:
 - nieprawidłowy stan techniczny, niewłaściwe przechowywanie surowców, rejestry prowadzone niezgodnie z procedurami, brak przedłożonego jadłospisu dla konsumenta.
 Za w/w nieprawidłowości nałożono mandat w wysokości 1000 zł, wydano decyzję administracyjną płatniczą.

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w 2023 r. przeprowadzono 16 kontroli, w tym:

- w związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi – 3 kontrole (ponadto sporządzono 3 adnotacje urzędowe po przeprowadzeniu rozmów telefonicznych z przedstawicielami 7 obiektów, do których zostały rozdystrybuowane kwestionowane środki spożywcze),
- w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi – 11 kontroli (ponadto sporządzono 7 adnotacji urzędowych po przeprowadzeniu rozmów telefonicznych z przedstawicielami 13 obiektów, do których zostały rozdystrybuowane kwestionowane środki spożywcze),
- w związku z otrzymanym powiadomieniem pierwotnym – 2 kontrole interwencyjne.

Wycofano z rynku niebezpieczne produkty w ramach następujących powiadomień:

* powiadomienia alarmowego Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr 2022.0127 dot. przekroczenia poziomu odniesienia dla obecności akryloamidu – $809\pm 81\mu\text{g}/\text{kg}$ w produkcie pn. Herbatniki Petit Beurre Apetitki herbatniki premium biscuits, 200g, nr partii: 18.09.2023.C, data minimalnej trwałości: 18.09.2023, wyprodukowanym w Rumunii (BŻ.RA.420.1061.2022)

- wycofano 3 opakowania produktu pn. „Herbatniki Petit Beurre Apetitki herbatniki premium biscuits” 200g, nr partii: 18.09.2023.C, data minimalnej trwałości: 18.09.2023.;

* powiadomienia alarmowego SCP Niderlandów 2023.2377 w sprawie skargi konsumenckiej dot. znalezienia odłamków szkła w środku spożywczym pn. „Sałata Babuni obiadowa dinner” kod EAN 5903285001005, pochodzącym z Polski (BŻ.RA.420.274.2023)

- wycofano 8 sztuk kwestionowanego środka spożywczego;

* powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr 2022.24 z dnia 16.12.2022r. w sprawie stwierdzenia wysokiego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych w suplemencie diety pn. „HERBS, Tymianek i Podbiał” masa netto: 30g (12 pastylek), nr partii: 31722, data minimalnej trwałości: 09.2024, pochodzącym z Polski (BŻ.RA.420.1204.2022)

- ogółem wycofano 15 opakowań kwestionowanego środka spożywczego pn. „HERBS, Tymianek i Podbiał” masa netto: 30g (12 pastylek), nr partii: 31722, data minimalnej trwałości: 09.2024.;

*powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań # 610262 w sprawie produktu pn. „Herbata Loyd Earl grey”, nr partii L18102213 A, najlepiej spożyć przed: 12.2023, w którym stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu sumy alkaloidów pirolizydynowych na poziomie $240 \pm 40 \mu\text{g}/\text{kg}$, producent: Mokate S.A., ul. Katowicka 265a, 43-450 Ustroń (BŻ.RA.420.361.2023)

- wycofano 4 opakowania kwestionowanego środka spożywczego pn. „Herbata Loyd Earl grey”, nr partii L18102213 A, najlepiej spożyć przed: 12.2023.;

* dot. powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań z dnia 12.05.2023r., nr 22.2023 (iRASFF 611098) Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie dotyczącej stwierdzenia przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych na poziomie $648 \pm 98 \mu\text{g}/\text{kg}$ w środku spożywczym pn. „Rumianek herbatka ziołowa Posti”, nr partii: 03.2025/L010, data minimalnej trwałości: 03.2025, producent: Sunny Glow Sp. z o.o., ul. Solec 81B/A-51, 00-382 Warszawa

- wycofano 3 opakowania kwestionowanego środka spożywczego „Rumianek herbatka ziołowa Posti”, nr partii: 03.2025/L010, data minimalnej trwałości: 03.2025.;

- Wykonano 496 pomiarów temperatur w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego w 164 obiektach. Stwierdzono nieprawidłowe temperatury w 14 obiektach:
 - przerwany ciąg chłodniczy (środki spożywcze: sosy polewy do lodów, nabiał, mięso, produkty garmażeryjne). Za przerwany ciąg chłodniczy nałożono w 14 obiektach mandaty karne na łączną kwotę 5100 zł.
- Dokonano w 6 zakładach (2 zakłady piekarnicze, 4 zakłady małej gastronomii) 7 pomiarów jakości tłuszczów smaźalniczych za pomocą testu jakości tłuszczów do głębokiego smażenia. Wyniki zgodne z § 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 września 2012 w sprawie określenia maksymalnych poziomów substancji zanieczyszczających, które mogą

znajdować się w tłuszczach stosowanych do smażenia oraz kryteriów dla metod analitycznych stosowanych do ich określenia.

- Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych **zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze na łączną kwotę: 15357,73 zł**, w tym:

- środki spożywcze nieprawidłowo oznakowane – na kwotę: 1263,30 zł,
- środki spożywcze przeterminowane – 12770,52 zł,
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych – 817,08 zł,
- środki spożywcze wycofane w systemie RASFF – na kwotę: 506,83 zł.

- W 2023 r. ogółem **dokonano oceny teoretycznej 35 jadłospisów dekadowych w tym 5 ocen dekadowych w oparciu o program komputerowy „WIKT 4”**.

Wszystkie jadłospisy oceniono na podstawie danych: z zestawienia dekadowego, raportów magazynowych, jadłospisów żywienia całodziennego, poszczególnych posiłków, oraz w oparciu o podstawowe zasady prawidłowego układania jadłospisów. Oceniając jadłospisy w szkołach, przedszkolach, oraz zakładach cateringowych przygotowujących posiłki dla placówek oświatowych kierowano się rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (również w oparciu list wspomagających ocenę żywienia w szkole (obiad szkolny) i przedszkolach pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku oraz w oparciu o:

- „Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie” wyd. 2020 r. pod redakcją Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyny Stoś, Jadwigi Chrzanowskiej, wydawnictwo Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny,
- „Jadłospis dla dzieci w wieku przedszkolnym (śniadania, obiady, podwieczorki) opracowane zgodnie z zasadami prawidłowego żywienia” pod redakcją prof. dr. hab. N. biol. Jadwigi Chrzanowskiej, wydawnictwo: Instytut Żywności i Żywienia, ul. Powsińska 61/63, 02-903 Warszawa, 2011,
- „Zasady żywienia człowieka”, Hanna Kunachowicz, Elżbieta Czarnowska Misztal, Halina Turlejska, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka Akcyjna, Warszawa 2000.

W szpitalach oraz w Domu Opieki Społecznej oceniono dodatkowo jadłospis dekadowy w oparciu o „Arkusze oceny dekadowej jadłospisów” dla szpitali i DPS opracowany przez IŻŻ.

W 2023 r. dokonano 35 ocen teoretycznych jadłospisów dekadowych w następujących obiektach:

- 6 ocen w stołówkach wczasowych,
- 2 oceny w bloku żywienia w szpitalach (w tym jeden blok żywienia w szpitalach w systemie cateringowym),
- 1 ocena w bloku żywienia w domu opieki społecznej działający w systemie cateringowym,
- 5 ocen w stołówkach szkolnych (w tym 3 stołówki szkolne w systemie cateringowym),
- 16 ocen w przedszkolu (w tym 9 stołówek w przedszkolach w systemie cateringowym),
- 5 zakładów usług cateringowych, które przygotowują posiłki dla placówek oświatowych (przedszkola, szkoły).

Stwierdzone w jadłospisach najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły:

- nie podawania w każdym posiłku porcji warzyw/owoców; mała różnorodność warzyw i owoców (warzywa kiszzone, pomidor, ogórek),
- małych ilości produktów w przeliczeniu na 1 pacjenta,
- w dekadzie podano tylko 1 raz porcję ryby/przetworów rybnych,
- spożywania produktów trudnostrawnych, np. potrawy długo smażone, bigos, grzyby.
- nie udostępniania konsumentowi informacji o składnikach z których składają się potrawy oraz nie wyszczególniono dokładnie alergenów przy potrawach (ogólnie dla zupy i II dania) nie odnoszą się do konkretnych części składowych obiadu dwudaniowego (3 szkoły),
- podawania od poniedziałku do piątku więcej niż dwóch potraw smażonych,
- nie podania we wszystkich dniach dwóch porcji mleka i przetworów mlecznych,
- zaznaczonych alergenów w jadłospisie, tj.: nie odnoszą się one do konkretnych części składowych śniadania, obiadu i podwieczorku ale ogółem do całego śniadania, obiadu i podwieczorku, nie udostępniono konsumentowi informacji o składnikach, z których składają się przygotowywane potrawy,
- braku produktów dostarczających pełnowartościowego białka w posiłkach obiadowych,
- nieprawidłowości w zestawianiu dań obiadowych pod względem barwy,
- gotowych środków spożywczych, które dodawane były do przygotowywania posiłków zawierały w swoim składzie substancje dodatkowe.

Za nieprawidłowości stwierdzone w ocenianych jadłospisach zostały wydane decyzje administracyjne płatnicze. Oceny jadłospisów wraz z zaleceniami przekazywane są do kontrolowanych placówek.

Nieprawidłowości jakie stwierdzono po ocenie teoretycznej ocenianych wyżej jadłospisów sprawdzane są i oceniane przy następnych kontrolach sanitarnych lub zobowiązuje się pisemnie do przedłożenia w wyznaczonym terminie do PSSE w Końskich poprawione jadłospisy dostosowane do ww. przepisów prawnych. Informacje pisemne od placówek, w których stwierdzono nieprawidłowości w zakresie żywienia wpływają do PSSE w Końskich, co jest podłączone do protokołów z kontroli sanitarnych.

Podsumowując obszar w zakresie jakości żywienia w blokach żywienia zbiorowego zamkniętego stwierdza się poprawę w odniesieniu do lat ubiegłych.

- **W ramach nadzoru nad żywnością prozdrowotną w tym suplementami diety**

przeprowadzono 15 kontroli w aptekach :

- 3 kontrole tematyczne dotyczyły oceny znakowania, reklamy i prezentacji wybranych suplementu diety,
- 3 kontrole tematyczne z związku z pobraniem próbek suplementów diety do badania chemicznego. Pobrane próbki niekwestionowane w związku z powyższym nie powiadamiano ŚWIF. Poinformowano podmiot (aptekę), u którego pobrano próbkę o wyniku badanych próbek,
- 9 kontroli interwencyjnych,
- przeprowadzono 16 kontroli tematycznych z obiektach obrotu żywnością. Kontrole dot. oceny znakowania, reklamy i prezentacji wybranych suplementu diety,
- dokonano 11 ocen suplementów diety ze strony internetowej apteki będącej pod nadzorem PPIS w Końskich, 1 ocena suplementu diety ze strony portalu allegro.pl.

Nie stwierdzano nieprawidłowości w zakresie znakowania/prezentacji i reklamy.

Pobrano 3 próbki suplementów diety i żywności dla określonych grup do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności, pobieranych zgodnie z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej” na rok 2023. Żadnej z próbek nie zakwestionowano.

- W ramach **nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością** w roku sprawozdawczym 2023 r. pobrano do badania chemicznego w ramach UK/M 4 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością, tj.:

- „Kubek ceramiczny o poj. 220 ml” - w kierunku migracji specyficznej ołowiu i kadmu – próbki nie zakwestionowano,

- „Szczypcy do makaronu Prastico (nylon)” – w kierunku migracji specyficznej PAAs-
suma pierwszorzędnych amin aromatycznych – próbki nie zakwestionowano,
 - „Foremki do lodów Kitchen” w kierunku migracji globalnej z powierzchni wyrobów
z tworzyw sztucznych” – próbki nie zakwestionowano,
 - „Zestaw szklanek o poj. 380 ml szkło barwy niebieskiej” - w kierunku migracji ołowiu
i kadmu z obrzeża i wnętrza wyrobów szklanych” – próbki nie zakwestionowano.
- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania fizyko-chemicznego
i mikrobiologicznego ogółem **225 próbek**, w tym **224 próbki środków spożywczych** i **1 próbę
produktu kosmetycznego** na zawartość formaldehydu.

Próbki produktu kosmetycznego nie zakwestionowano.

Zakwestionowano 7 próbek środków spożywczych, tj.:

- 5 próbek - drobne wyroby piekarnicze z kremem nie poddane obróbce cieplnej w kierunku
zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- 1 próbka - kapusta pekińska w kierunku pozostałości pestycydów,
- 1 próbka - snacki na bazie produktów ziemniaczanych – prażynki ziemniaczane solone w
kierunku analizy sensorycznej.

***WzmóŜony nadzór nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia
zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego:***

W 2023 r. na terenie powiatu koneckiego w zakresie wzmóŜonego nadzoru nad
legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz
zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w obiektach żywnościowo-
żywnieniowych zlokalizowanych na targowiskach i bazarach pod kątem moŜliwości nielegalnego
wprowadzania do obrotu mięsa w związku z powaŜną sytuacją związaną z moŜliwością
niekontrolowanego rozprzestrzeniania się afrykańskiego pomoru świń przez nielegalne
wprowadzanie do obrotu mięsa i produktów z mięsa wieprzowego i dzików, skontrolowano
następujące obiekty:

- 54 obiekty żywienia zbiorowego,
- 18 sklepów spożywczych.

Nieprawidłowości stwierdzono w 7 obiektach żywienia zbiorowego oraz w 5 sklepach
spożywczych. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości:

- brak umowy ze specjalistyczną firmą na odbiór ubocznych produktów pochodzenia
zwierzęcego (uppz),

- brak umowy na odbiór olejów i tłuszczu ze specjalistyczną firmą utylizacyjną,
- brak potwierdzenia odbioru zużytego tłuszczu smaźalniczego,
- brak wydzielonego pojemnika do segregacji tłuszczu smaźalniczego,
- brak kontroli bieżącej i systematycznych zapisów w kartach opracowanych zgodnie z HACCP,
- brak potwierdzenia odbioru odpadów pokonsumpcyjnych przez firmę cateringową z placówek oświatowo-wychowawczych,
- nieoznakowane, niewiadomego pochodzenia wyroby mięsno-wędliniarskie (wieprzowe), brak identyfikowalności (etykiet, faktur)

W 2023 r. do PSSE w Końskich wpłynęło **14 interwencji konsumentów**. Przeprowadzone w obiektach kontrole potwierdziły **zasadność 8** wniesionych **interwencji**, **6 interwencji** okazało się **bezzasadnych**.

Interwencje niepotwierdzone.

1. Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich dot. sklepu spożywczego w zakresie naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych, tj.: w sprzedaży znajdowało się mięso po uprzednim rozmrożeniu, w przetworach mącznych (kasze, mąki itp.) larwy i latające mole, piec elektryczny do wypiekania elementów drobiarskich – brudny, niewłaściwa jakość mięsa i wędlin, personel pracuje bez odzieży ochronnej. Przeprowadzona kontrola sanitarna interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości wniesionych przez skarżącego klienta.
2. Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich dot. zakładu gastronomicznego w zakresie naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, tj.: nieprawidłowej jakości zdrowotnej surówki pod kątem organoleptyki (smak gorzki, o nieswoistym zapachu i smaku, z muchą). Przeprowadzona kontrola interwencyjna w zakładzie nie wykazała nieprawidłowości.
3. Interwencja konsumenta w siedzibie PSSE w Końskich na jakość zdrowotną mleka spożywczego 2%. Poinformowano właściwy organ kontrolujący zgodnie jego kompetencjami.
4. Interwencja telefoniczna klienta w sprawie niewłaściwych warunków higienicznych w sklepie ogólnospożywczym. Klient podczas wykonywania zakupów w sklepie stwierdził obecność gryzonia. Przeprowadzona kontrola interwencyjna w sklepie nie wykazała nieprawidłowości w tym śladów bytowania gryzoni. Klient zgłosił powyższy fakt również personelowi sklepu. Zabiegi z zakresu DDD są prowadzone systematycznie przez firmę DDD zewnętrzną.

5. Interwencja telefoniczna anonimowa dot. niewłaściwej jakości zdrowotnej mięsa, zamrożonych i rozmrażanych elementów z drobiu poddawanych procesowi sprzedaży klientowi końcowemu, sprzedaży upieczonego mięsa przechowywanego na ladzie chłodniczej z muchami w sklepie spożywczym. Przeprowadzona kontrola sanitarna interwencyjna nie wykazane nieprawidłowości ww. zakresie.

6. Interwencja klienta przekazana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce dot. jakości zdrowotnej opłatków wigilijnych (zatęchły zapach, pleśń) wyprodukowanych w zakładzie produkcyjnym. Przeprowadzona kontrola interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości w ww. zakresie.

Interwencje potwierdzone

1. Interwencja telefoniczna rodzica pacjenta przebywającego w podmiocie leczniczym w zakresie nieprawidłowego żywienia pacjentów ośrodka (przeterminowane, zapleśniałe środki spożywcze). Przeprowadzona kontrola interwencyjna potwierdziła wniesione zarzuty rodzica.

Polecono wycofać towar po upływie terminu przydatności do spożycia oraz przedłożyć na piśmie PPIS w Końskich w jaki sposób zagospodarowano towar przeterminowany. Nałożono mandat karny.

2. Interwencja konsumenta zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich w sprawie zakupionego przeterminowanego piwa Żubr o poj. 0,5 l w sklepie ogólnospożywczym. Podczas kontroli interwencyjnej przedstawiciele PPIS w Końskich, nie stwierdzili piwa Żubr 0,5 l po upływie terminie przydatności do spożycia, które było przedmiotem interwencji.

3. Interwencja konsumenta zgłoszona drogą e-mailową do PSSE w Końskich na sklep spożywczy w zakresie przeterminowanych środków spożywczych. Podczas kontroli stwierdzono duże ilości środków spożywczych przeterminowanych. Polecono wycofać towar po upływie terminu przydatności do spożycia oraz przedłożyć na piśmie PPIS w Końskich w jaki sposób zagospodarowano towar przeterminowany. Nałożono mandat karny.

4. Interwencja imienna zgłoszona drogą e-mailowa do PSSE w Końskich na sklep spożywczy w związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych dot. sprzedawanego mięsa po terminie ważności, mięso jest rozmrażane w godzinach popołudniowych, towar rozmrażany jest na magazynie, w chłodni widziane robaki. Kontrole interwencyjne potwierdzone, jedynie za wyjątkiem braku robaków. Zostały nałożone mandaty karne, wydane decyzje o nieprzydatności środka spożywczego dla żywienia ludzi z rygiorem natychmiastowej wykonalności z uwagi, że stwierdzone środki spożywcze były po terminie przydatności do spożycia stanowią zagrożenie dla zdrowia konsumentów.

5. Interwencja anonimowa zgłoszona drogą pocztową do PSSE w Końskich na sklep spożywczy w zakresie przeterminowanych środków spożywczych, ogólnego brudu, bałaganu w sklepie. Po przeprowadzeniu kontroli sanitarnej interwencyjnej zarzuty stawiane na obiekt zostały potwierdzone, nałożono mandat karny, wydano decyzje o nieprzydatności środka spożywczego dla żywienia ludzi z rygorem natychmiastowej wykonalności z uwagi, że stwierdzone środki spożywcze były po terminie przydatności do spożycia stanowią zagrożenie dla zdrowia konsumentów.
6. Interwencja anonimowa konsumenta na zakupione prażynki ziemniaczane w sklepie spożywczym. Konsument skarżył się na nieswoisty smak, zapach. Próbkę produktu pobrano ze sklepu do badania laboratoryjnego. Prażynki zbadane w kierunku organoleptyki, badanie potwierdziło interwencje konsumenta. PPIS w Końskich poinformowała właściwego terenowego PPIS, któremu podlega zakład produkcji prażynek.
7. Przekazana interwencja PPIS w Kielcach na zakład piekarniczy dot. niewłaściwych warunków sanitarnych w tym przeterminowanych środków spożywczych. Po przeprowadzeniu kontroli sanitarnej stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny ścian w pomieszczeniu magazynowym, niewłaściwy stan sanitarno-techniczny środka transportu (zniszczone ściany, sufit, podłoga, wymagają umalowania) Nie stwierdzono środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia. Nałożono mandat karny.
8. Przekazana interwencja PPIS w Kielcach od konsumenta na obecność szkodników na produkcie borowik mrożony kostka kl. II. PPIS w Kielcach pobrał do badania laboratoryjnego próbkę mrożonych grzybów z restauracji. Badanie wykazało, że kostki grzybów wykrojone z trzonów i kapeluszy z licznymi kanalikami po czerwiach oraz ich larwach. Przeprowadzono kontrolę sanitarną interwencyjną w zakładzie produkcyjnym i ustalono, że na stanie magazynowym zakładu, brak jest kwestionowanej partii grzybów. Po analizie dokumentacji pokontrolnej przedłożonej przez właściciela ustalono, że kwestionowana partia grzybów została rozdystrybuowana do dwóch hurtowni na teren województwa śląskiego i dolnośląskiego. Właściciel podjął działania zmierzające do wycofania kwestionowanej partii borowika mrożonego kostki kl. II. Podmiot wycofał 170 kg grzybów, które zostały zutylizowane w całości.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni ważną rolę w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej. To dzięki tym zadaniom Inspekcja Sanitarna przestaje się już kojarzyć jedynie z kontrolami w obiektach. Pomimo tego, że mamy już XXI wiek, nadal w naszym społeczeństwie istnieje potrzeba popularyzowania zasad higieny, racjonalnego żywienia, zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, czy metod zapobiegania chorobom zakaźnym. I taką właśnie misję edukacji zdrowotnej realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PPIS w Końskich na szeroką skalę **sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia**. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca międzyinstytucjonalna**, tj. z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami, co umożliwi przeprowadzenie wielu działań.

W 2023 roku realizowano programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano m.in. z:

- Przedszkolami, szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi;
- Podmiotami wykonującymi działalność leczniczą;
- Samorządem lokalnym,
- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Końskich,
- Komendą 13-5 Hufca Pracy w Końskich,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Końskich,
- Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Stąporkowie,
- Komendą Powiatową Policji w Końskich,
- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Końskich.

PSSE w Końskich w ramach promocji zdrowia w 2023 roku realizowała **11 interwencji programowych (5 programów krajowych i 6 programów wojewódzkich)** oraz wzięła udział w **interwencjach nieprogramowych**.

W ramach promocji zdrowia w 2023 roku realizowano **programy krajowe**:

1., „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS” – ogółem działaniami objęto 2655 osób. W ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono następujące działania:

- informacja na stronie PSSE Końskie o kampanii: "Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś" - 100 odbiorców, rozesłano także informacje o tej kampanii do 18 podmiotów

wykonujących działalność leczniczą;

- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ramach obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (2132 ulotki i broszury);
- w PSSE Końskie przygotowano gazetkę o Światowym Dniu Walki z AIDS - 100 odbiorców;
- zorganizowano 2 spotkania edukacyjne dotyczące profilaktyki HIV/AIDS dzięki współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich oraz Fundacją Res Humanae, wzięło w nich udział 305 osób (uczniowie: II LO w Końskich, ZSP 3 w Końskich, I LO w Końskich).

2. "Trzymaj Formę!" - celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 15 szkołach podstawowych. W programie wzięło udział 1225 uczniów i 267 rodziców oraz 66 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 10 placówek oświatowych.

3. Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli: „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 17 placówkach oświatowych. W programie wzięło udział 379 uczniów i 165 rodziców oraz 23 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 11 placówek oświatowych.

4. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 14 szkołach podstawowych. W programie wzięło udział 348 uczniów i 310 rodziców oraz 20 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 13 placówek oświatowych.

5. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 3 szkołach ponadpodstawowych. W programie wzięło udział 125 uczniów i 60 rodziców oraz 4 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 6 placówek oświatowych.

W ramach promocji zdrowia w 2023 roku realizowano programy wojewódzkie:

1. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 18 placówkach oświatowych. W programie wzięło udział 428 uczniów i 200 rodziców oraz 23 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 15 placówek oświatowych.

2. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 16 szkołach podstawowych. W programie wzięło udział 512 uczniów i 190 rodziców oraz 27 nauczycieli. W roku szkolnym

2023/2024 udział w programie zadeklarowało 14 placówek oświatowych.

3. Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej: „Znajdź właściwe rozwiązanie”. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 16 szkołach podstawowych. W programie wzięło udział 823 uczniów i 155 rodziców oraz 27 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 10 placówek oświatowych.

4. „Podstępne WZW” - celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 5 szkołach ponadpodstawowych, wzięło w nim udział 349 uczniów oraz 9 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 5 placówek oświatowych.

5. „Znamię! Znam je? - celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat czerniaka. w roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 6 szkołach ponadpodstawowych, wzięło w nim udział 368 uczniów oraz 8 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 6 placówek oświatowych.

6. Program „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” - poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV). W roku szkolnym 2022/2023 program realizowano w 4 szkołach ponadpodstawowych. W programie wzięło udział 430 uczniów i 425 rodziców oraz 12 nauczycieli. W roku szkolnym 2023/2024 udział w programie zadeklarowało 8 placówek oświatowych.

W ramach wszystkich ww. interwencji programowych przeprowadzono 7 szkoleń w siedzibie PSSE Końskie, 13 narad ze szkolnymi koordynatorami programu i 17 wizytacji w placówkach oświatowych.

Interwencje nieprogramowe zrealizowane w 2023 roku:

1. Akcja zimowa „Zdrowe i Bezpieczne Ferie”: 1 spotkanie edukacyjne, dystrybucja ulotek, broszur podczas ferii - 191 odbiorców.

Akcja letnia "Zdrowe i Bezpieczne Wakacje": ogółem działaniami objęto 4646 osób. W ramach akcji letniej przygotowano i rozprowadzono materiały edukacyjne w których zamieszczono wiadomości dotyczące: HIV/AIDS, profilaktyki uzależnień, opalania i promieniowania UV, chorób odkleszczowych, chorób zakaźnych – 1320 ulotek, broszur. W tegorocznym okresie wakacyjnym na terenie powiatu koneckiego zorganizowano w sumie 66 wycieczek, w których wzięło udział 3358 uczestników. Materiały oświatowe skierowane do dzieci i młodzieży dostarczono dzięki współpracy pracowników Sekcji PZiOZ ze Stanowiskiem Pracy ds. Higieny Dzieci i Młodzieży. Przeprowadzono także 2 spotkania edukacyjne na temat bezpiecznego

wypoczynku - 69 uczestników.

Udział w: imprezie Kuźnice Koneckie, festynie Radoszycanie Dzieciom, obchodach Dni Końskich poprzez organizacje stoiska edukacyjnego. Pracownicy PSSE Końskie wspólnie z pracownikami PCPR w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony i elementy odblaskowe. Uczestnicy akcji mieli możliwość „przespacerowania się” w alko- i narkogoglach - 1100 odbiorców.

W PSSE w Końskich przygotowano gazetkę z informacjami na temat Bezpieczeństwa podczas wypoczynku letniego - 100 odbiorców

2. Światowy Dzień Zdrowia – 100 odbiorców (informacja na stronie internetowej PSSE Końskie o Światowym Dniu Zdrowia).

3. Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych – ogółem 456 odbiorców:

- 6 spotkań edukacyjnych, 351 uczestników (PSP nr 2 w Stąporkowie, KSP Odrowąż, SP w Radoszycach, ZPO w Modliszewicach, ZDZ w Końskich, ZSP nr 3 w Końskich), 5 osób przebadano smokerlyzerem;

- zorganizowano stoisko edukacyjne: Dzień otwarty w II LO w Końskich - 100 odbiorców.

4. Profilaktyka chorób nowotworowych - 1480 odbiorców:

- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych na temat profilaktyki nowotworowej do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (1380 ulotek, broszur);

- zamieszczono informację na stronie internetowej PSSE w Końskich: „Październik - miesiąc walki z rakiem piersi” - 100 odbiorców.

5. Profilaktyka grypy – 100 odbiorców (ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich).

6. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach zrealizowano poprzez:

- zamieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE w Końskich na temat Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach – 100 odbiorców;

- dystrybucję plakatów na temat stosowania antybiotyków do 18 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (60 sztuk).

7. Promocja szczepień ochronnych – 644 odbiorców (4 spotkania edukacyjne; ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich oraz informacja na stronie internetowej stacji dot. Europejskiego Tygodnia Szczepień, szczepień przeciw wirusowi HPV; zorganizowano stoiska edukacyjne: Dzień otwarty w II LO w Końskich, piknik „Koneckie Dni Rodziny” w ZDZ w Końskich.

8. Profilaktyka chorób odkleszczowych - 393 odbiorców (ekspozycja wizualna w PSSE Końskie oraz 5 spotkań edukacyjnych).

9. Profilaktyka używania alkoholu – pracownicy PSSE w Końskich, PCPR w Końskich oraz KPP w Końskich przeprowadzili wspólnie akcję profilaktyczną dotyczącą profilaktyki

nadużywania alkoholu oraz bezpieczeństwa na drodze. Uczniowie ze szkoły ponadpodstawowej testowali alkogogle podczas jazdy samochodem na placu manewrowym pod opieką instruktora nauki jazdy (36 osób).

10. Profilaktyka antytytoniowa – 3693 odbiorców, w tym:

- 14 spotkań edukacyjnych (615 uczestników), podczas których 10 osób przebadano smokerlyzerem; - zamieszczono informację o Światowym Dniu Bez Tytoniu i Światowym Dniu Rzucania Palenia (ekspozycja wizualna w PSSE w Końskich oraz informacje na stronie internetowej stacji) – 400 odbiorców;
- dystrybuowano do ZOZ-ów materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej (2 dystrybucje: 2668 ulotek, broszur).

11. Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia – 3957 odbiorców, w tym min.:

- przeprowadzono 8 narad organizacyjnych (73 uczestników);
- zorganizowano i przeprowadzono 16 spotkań edukacyjnych (palenie, środki psychoaktywne, kleszcze, napoje energetyzujące, zdrowy styl życia - 883 uczestników);
- na stronie internetowej PSSE w Końskich zamieszczono informacje o: profilaktyce wszawicy, III edycji Kampanii EFSA "Wybieraj bezpieczną żywność" – 200 odbiorców,
- zorganizowano stoisko edukacyjne na Dzień Dziecka z policjantami – 400 uczestników;
- zorganizowano i przeprowadzono rajd profilaktyczny (trasa: Fontanna przy Urzędzie Miasta i Gminy Końskie – Górny Młyn) dla uczniów szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu koneckiego – 220 uczestników, z czego 3 osoby przebadano smokerlyzerem;
- pracownicy PSSE w Końskich wspólnie z pracownikami PCPR w Końskich zorganizowali namiot profilaktyczny podczas pikniku „Koneckie Dni Rodziny” w ZDZ w Końskich - 100 odbiorców;
- dystrybuowano do ZOZ-ów materiały edukacyjne: dot. profilaktyki zakażeń przenoszonych drogą płciową (902 ulotki, broszury) oraz profilaktyki wszawicy we współpracy pracowników sekcji PZiOZ ze Stanowiskiem ds. Pracy HDziM (814 ulotki, broszury).

Projekt „Zdrowe Życie” - 350 odbiorców, pracownicy PSSE w Końskich i WSSE w Kielcach zorganizowali stoisko profilaktyczne z ulotkami i broszurami edukacyjnymi. Dzieci otrzymały balony, kolorowanki i elementy odblaskowe. Celem była promocja: zdrowego stylu życia, szczepień ochronnych, profilaktyki uzależnień. Zainteresowane osoby miały możliwość pomiaru tlenu węgla w wydychanym powietrzu (z badań skorzystało 12 osób). Uczestnicy mogli również przespacerować się w narkogoglach oraz alkogoglach, a także dokonać pomiaru ciśnienia tętniczego.

Podsumowanie

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego, kontynuowała w 2023 r. wykonywanie działań nadzorowanych określonych *ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* oraz realizowała zadania w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i chorób zawodowych.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2023 było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarnej-Epidemiologiczną w Końskich z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Realizacja przyjętych w 2023 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą zarówno istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

Konieczne jest jednakże prowadzenie wzmożonego nadzoru i zintensyfikowanych działań w następnych latach w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej, tj.:

- rozszerzenie ofert edukacyjnych, biorąc pod uwagę problemy lokalne, w szczególności występowanie chorób cywilizacyjnych, spowodowanych czynnikami środowiskowymi i społecznymi oraz systematyczne wspierania działań promujących zdrowie na terenie powiatu koneckiego;
- promowanie zdrowego stylu życia, intensyfikacja działań związanych ze szkodliwymi czynnikami środowiskowymi i społecznymi, ze szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie profilaktyki antynikotynowej, zakażeń HIV, AIDS, zwalczania narkomanii i stosowania środków psychoaktywnych.

Przedstawiając dane dotyczące działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego zrealizowanych w 2023 r. należy zwrócić szczególną uwagę na zaangażowanie pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w szerzenie wiedzy o czynnikach ryzyka, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych związanych m.in. z podróżami i sposobach zapobiegania tym zagrożeniom, tak istotne w dobie globalizacji zagrożeń i występowania światowych epidemii/pandemii.